

مۇقەددەس كىتاب

ئىنجىل ماركۇس

ئىنجىل ماركۇس

مۇقەددەس كىتاب - يېڭى ئەھدە
(ئىنجىل)
2-قىسىم

1950-يىلىدىكى «مۇقەددەس كىتاب» نىڭ
ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھازىرقى زامان
ئۇيغۇر تىلىغا ئۆزگەرتىلدى

2013

دەسلەپكى نۇسخا

www.dunyaningnuri.com

ئىنجىل ماركۇس

ئەيسا مەسھنىڭ كېلىشى

1 ئەيسا مەسھنىڭ ئىنجىلنىڭ باشلىنىشى.
2 يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كىتابىدا:

«مانا يولۇڭنى تەييار قىلىدىغان ئەلچىمنى سېنىڭ يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا ئەۋەتمەن.
3 باياۋاندا قىچقارغۇچىنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇكى: خۇداۋەندىنىڭ يولىنى راستلاپ،
چىغىر يوللىرىنى تۈز قىلىڭلار»
دەپ پۈتۈلگەندەك،

4 باياۋاندا چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا قويۇپ، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈلمىسى ئۈچۈن توۋا
چۆمۈلدۈرۈشنى ۋەز ئېيتاتتى. 5 يەھۇدىيەنىڭ ھەممە يۇرتى ۋە يېرۇسالېمىدىكىلەرنىڭ
ھەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئۆز گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىدا
ئۇنىڭدىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى.
6 يۇھاننانىڭ كىيىمى تۆگە يۇڭدىن ئىدى ۋە بېلىدىكى كەمەر كۈندىن ئىدى ۋە غىزاسى چېكەتكە
بىلەن باياۋان ھەسلى ئىدى. 7 ئۇ ۋەز قىلىپ ئېيتاتتى: «مەندىن قۇۋۋەتلىكرەكى مەندىن
كېيىن كېلىدۇ، ئېڭىشىپ ئۇنىڭ ئاياغلىرىنىڭ بوغۇچىلىرىنى يەشكىلى لايىق ئەمەسمەن.
8 مەن سىلەرنى سۇدا چۆمۈلدۈردۈم، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرىدۇ».

ئەيسا مەسھنىڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشى

9 ئۇ كۈنلەردە ۋەقە بولىدىكى، ئەيسا گالىلىيەدىكى نازارەتتىن كېلىپ، ئىئورداندا يۇھاننا
تەرىپىدىن چۆمۈلدۈرۈلدى. 10 ئۇ سۇدىن چىققىنىدا ئاسمانلارنىڭ ئېچىلغىنى ۋە روھنىڭ
كەپتەردەك ئۆز ئۈستىگە نازىل بولغىنىنى كۆردى. 11 ئاندىن ئاسمانلاردىن: «مېنىڭ ئامراق
ئوغلۇم سەندۈرسەن، سەن بىلەن خۇش-رىزايىم بار» دەپ بىر ئاۋاز كەلدى.

ئەيسا مەسھ باياۋاندا سىنىلىدۇ

12 دەرھال روھ ئۇنى باياۋانغا چىقاردى. 13 ئۇ باياۋاندا قىرىق كۈن قېلىپ، شەيتاندىن سىنالدى
ۋە ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئىدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا خىزمەت قىلىۋاتاتتى.

دەسلەپكى شاگىرتلارنىڭ قىچقىرىلىشى

¹⁴ يۇھاننا زىندانغا سېلىنغاندىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيەگە كېلىپ، خۇدانىڭ ئىنجىلىنى جاكارلاپ،
¹⁵ ئېيتقىلى باشلىدى: «ۋاقىت تامام بولدى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى، توۋا قىلىپ ئىنجىلغا
 ئىشىنىڭلار». ¹⁶ ئۇ گالىلىيە دېڭىزىنىڭ بويىدا مېڭىپ يۈرگەندە سىمون بىلەن سىمونيغا بۇرادىرى
 ئاندرەياسنىڭ دېڭىزغا تور سالغىنىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلار بېلىقچى ئىدى. ¹⁷ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى:
 «كېلىپ، ماڭا ئەگىشىڭلار ۋە مەن سىلەرنى ئادەم تۇتىدىغان قىلىمەن». ¹⁸ ئۇلار دەرھال تۇرلارنى
 قويۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ¹⁹ ئۇ ئاندىن ئازغىنا ئۆتۈپ، زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇب بىلەن بۇرادىرى
 يۇھاننانىڭ ھەم كېمىدە تۇرۇشنى ئوڭلاپ تۇرغىنىنى كۆرۈپ، ²⁰ دەرھال ئۇلارنى قىچقاردى. ئۇلار
 ئانىسى زەبەدىينى مەدىكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى.

جىن چاپلاشقان ئادەمنىڭ ساقايتىلىشى

²¹ ئۇلار كاپەرناھۇمغا كىردى ۋە ئۇ دەرھال شابات كۈنىدە سىناگوگقا كىرىپ تەلىم بەردى.
²² ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇ ئۇلارغا كاتىپلاردەك ئەمەس، بەلكى
 قۇدرەت ۋە قۇۋۋەت بىلەن تەلىم بېرىتتى. ²³ ئۇلارنىڭ سىناگوگدا ناپاك روھتىن تۇتۇلغان
 بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ قىچقىرىپ، ²⁴ ئېيتتى: «ئەي نازارەتلىك ئەيسا، سەن بىلەن نېمە
 ئىشىمىز بار؟ بىزنى ھالاك قىلغىلى كەلدىڭمۇ؟ سېنىڭ كىم ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. خۇدانىڭ
 مۇقەددەسسىن». ²⁵ ئەيسا ئۇنىڭغا تەننەپ بېرىپ ئېيتتى: «شۇك بولۇپ ئۇنىڭدىن چىققىن». ²⁶
 ناپاك روھ ئۇنى تەۋرىتىپ، ئۇنىڭ ئاۋاز بىلەن ۋارقىراپ ئۇنىڭدىن چىقتى. ²⁷ ھەممىسى
 ھەيران قېلىپ، ئۆز ئارىلىرىدا مۇزاكىرىلىشىپ: «بۇ نېمىدۇر؟ بۇ يېڭى تەلىم ئەمەسمۇ؟ چۈنكى
 قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ» دەپ ئېيتىشتى.
²⁸ دەرھال ئۇنىڭ شۆھرىتى گالىلىيەنىڭ ئەتراپىدىكى بارچە يۇرتقا چىقتى.

ئەيسا مەسھنىڭ تولا كېسەللەرنى ساقايتىشى

²⁹ ئۇلار سىناگوگدىن چىقىپ، دەرھال سىمون ۋە ئاندرەياسنىڭ ئۆيىگە باردى. ياقۇب ۋە يۇھاننا
 ئۇلار بىلەن ئىدى. ³⁰ ئەمما سىمونيغا قېيىناتىسى تەپ بولۇپ، كېسەل ياناتتى. دەرھال ئۇنىڭ
 توغرىسىدىن ئۇنىڭغا خەۋەر بەرىلدى. ³¹ ئۇ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ئۇنى قويۇردى
 ۋە تەپ ئۇنى قويدى ۋە ئۇ ئۇلارغا خىزمەت قىلدى. ³² كەچقۇرۇن بولغاندا كۈن پاتقان ۋاقىتتا
 ئۇلار ھەممە كېسەللەرنى ۋە جىن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ³³ ھەممە
 شەھەر ئىشىكىنىڭ ئالدىدا يىغىلغانىدى. ³⁴ ئۇ ھەر خىل كېسەللىككە مۇپتىلا بولغانلارنىڭ
 تولا كىشىنى ساقايتىپ، تولا يامان روھلارنى چىقاردى ۋە يامان روھلارنى گەپ قىلغىلى
 قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنى تونۇيتتى.

ئەيسا مەسھنىڭ دۇئا قىلىشى ۋە تەلىم بېرىشى

³⁵ ئەتىگەندە تېخى قاراڭغۇ ئىكەندە ئۇ قويۇپ چىقىپ، بىر خالىي يەرگە بېرىپ ئاندا دۇئا قىلىپ تۇردى. ³⁶ سمون ۋە ئۆزى بىلەن بولغانلار ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، ³⁷ ئۇنى تېپىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ھەممىسى سېنى ئىزدەيدۇ». ³⁸ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «باشقا يەرگە، ئەتراپىدىكى شەھەرلەرگە بارىلى. ئاندا ھەم ۋەز ئېيتىشىم كېرەك، چۈنكى بۇنىڭ ئۈچۈن چىقتىم». ³⁹ ئاندىن ئۇ بېرىپ، بارچە گاللىيەدە ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا ۋەز ئېيتىپ يامان روھلارنى چىقىراتتى.

بىر پېسەنىڭ ساقايتىلىشى

⁴⁰ بىر پېسە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ تىز پۈكۈپ ئېيتتى: «خالىساڭ، مېنى پاكىز قىلالايسەن». ⁴¹ ئەيسا رەھىم قىلىپ قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ ئېيتتى: «خالىمەن، پاكىز بولغىن». ⁴² دەرھال پېسەلىكى ئۇنىڭدىن كەتتى ۋە ئۇ پاكىز بولدى. ⁴³ ئەيسا چىڭ سۆز بىلەن ئۇنى دەرھال كەتكۈزۈپ، ⁴⁴ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئاگاھ بولۇپ، ھېچكىمگە بىر نېمە ئېيتىمغايىسەن. لېكىن بېرىپ، ئۆزۈڭنى كاھىنغا كۆرسىتىپ، ئۇلارغا گۇۋاھ بولسۇن دەپ، ئۆز پاكىزلىقىنىڭ ئۈچۈن مۇسا ئەمر قىلغىنىنى ئۆتكۈزگىن». ⁴⁵ لېكىن ئۇ چىققاندا بۇ خەۋەرنى زىيادە يايغىلى تۇردى، شۇنداقكى، ئەيسا بىر شەھەرگە ئاشكارا كىرەلمەي، بەلكى تاشقىرى خالىي يەرلەردە تۇرىدىغان بولدى. ئۇلار ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلەتتى.

بىر پالەچ كىشىنىڭ ساقايتىلىشى

2 ¹ بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ يەنە كاپېرناھۇمغا كىردى ۋە ئۇنىڭ ئۆيىدە ئىكەنلىكى مەلۇم بولغاندا، ² كىشىنىڭ ئالدىدىكى يەرگە سىغىمغۇدەك تولا خەلق يىغىلدى. ئۇ ئۇلارغا سۆزنى يەتكۈزۈپ تۇردى. ³ ئاندىن تۆت كىشى بىر پالەچ كىشىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ⁴ خەلقنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلار ئۇنىڭ قېشىغا كېلەلمىگەچ، ئۇ ئۆزى بار ئۆينىڭ ئۆگزىسىنى ئېچىپ تۆشۈك قىلىپ، پالەچ كىشى ئۆزى ياتقان ئورنىنى تۆۋەنگە چۈشۈردى. ⁵ ئەيسا ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى كۆرگەندە پالەچ كىشىگە ئېيتتى: «ئەي ئوغلۇم، سېنىڭ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈلدى». ⁶ ئەمما ئاندا بىرنەچچە كاتىپلار ئولتۇرۇپ، ئۆز كۆڭۈللىرىدە پىكىر قىلدىكى: ⁷ «نېمىشقا بۇ كىشى مۇنداق سۆز قىلىدۇ؟ ئۇ كۆپۈر ئېيتىدۇ. يېگانە خۇدادىن باشقا كىم گۇناھلارنى كەچۈرەلەيدۇ؟» ⁸ ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆز ئىچىدە شۇنداق پىكىر قىلغىنىنى شۇن ئۆز روھىدا بىلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمىشقا كۆڭۈللىرىڭلاردا شۇنداق پىكىر قىلىسىلەر؟» ⁹ قايسى ئوڭايلاقتۇر، پالەچكە: < سېنىڭ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈلدى >

دېمەكمۇ ياكى < قويۇپ ماڭغىن > دېمەكمۇ؟¹⁰ لېكىن ئىبن ئال-ئىنساننىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرگىلى قۇدرىتى بارلىقىنى بىلگەيسىلەر» دەپ پالەچكە ئېيتتىكى: ¹¹ «ساڭا ئېيتىمەن: قويۇپ، ئورنۇڭنى كۆتۈرۈپ ئويۇڭگە بارغىن». ¹² ئۇ قويۇپ، دەرھال ئورنىنى كۆتۈرۈپ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا چىقىپ كەتتى. شۇنداقكى، ھەممىسى ھەيران قېلىپ، خۇداغا ھەمد ئېيتىپ: «ھەرگىز شۇنداق ئىشنى كۆرمىگەندۇق» دەپ ئېيتىشتى.

ئەيسا مەسىھ لاۋىينىڭ (يەنى مەتتانىڭ) قىچقىرىشى

¹³ ئۇ يەنە دېڭىزنىڭ بويىغا چىقتى. ھەممە خەلق ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەردى. ¹⁴ ئۆتۈپ بارغاندا ئۇ ئالپېئۇسنىڭ ئوغلى لاۋىينىڭ باخانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ماڭا ئەگەشكىن». ئۇ قويۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ¹⁵ ئۇ ئۇنىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا باجگىرلاردىن ۋە گۇناھكارلاردىن تولا كىشى ئەيسا ۋە شاگىرتلىرى بىلەن بىللە ئولتۇراتتى، چۈنكى بۇلاردىن تولا كىشى ئۇنىڭغا ئەگەشكەندى. ¹⁶ ئەمما پەرىسىيەلەرنىڭ كاتىپلىرى ئۇنىڭ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار بىلەن تائام يېگىنىنى كۆرۈپ، شاگىرتلىرىغا ئېيتىشتى: «ئۇنىڭ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار بىلەن يەپ-ئىچكىنى قانداق؟» ¹⁷ ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ساقلا تېۋىپقا موھتاج ئەمەس، بەلكى كېسەللەر. ئادىللارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى قىچقارغىلى كەلدىم».

روزا تۇتۇش توغرىسىدا بىر سوئال

¹⁸ يۇھاننانىڭ شاگىرتلىرى ۋە پەرىسىيەلەر روزا تۇتاتتى. ئۇلار كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: «نېمىشقا يۇھاننانىڭ شاگىرتلىرى ۋە پەرىسىيەلەرنىڭ شاگىرتلىرى روزا تۇتىدۇ، لېكىن سېنىڭ شاگىرتلىرىڭ روزا تۇتمايدۇ؟» ¹⁹ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «تويىدىكى يىگىت قولداشلىرى توي يىگىتى ئۇلار بىلەن بار ۋاقتىدا روزا تۇتالامدۇ؟ توي يىگىتى ئۇلار بىلەن بىللە ئىكەنلىكىدە ئۇلار روزا تۇتالمايدۇ. ²⁰ لېكىن توي يىگىتى ئۇلاردىن ئېلىنىدىغان كۈنلەر كېلىدۇ. ئۇلار شۇ ۋاقىت، ئۇ كۈنى روزا تۇتىدۇ. ²¹ ھېچكىمەرسە كىرىشىپ كەتمىگەن يېڭى پارچىدىن كونا لىباسقا ياماق سالمايدۇ، بولمىسا سېلىنغان يېڭى پارچە كونا لىباسنى تارتىشتۇرۇپ يىرتىدۇ ۋە يىرتىق يامانراق بولىدۇ. ²² شۇنىڭدەك ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا توشتۇرمايدۇ. بولمىسا يېڭى شاراب تۇلۇملارنى يىرتىدۇ ۋە شاراب بىلەن تۇلۇملار بۇزۇلىدۇ. لېكىن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا توشتۇرۇلىدۇ».

ئەيسا مەسىھ شاباتنىڭ خوجىسىدۇر

²³ ۋەقە بولدىكى، ئۇ بىر شابات كۈنىدە زىرائەتلەرنىڭ ئارىسىدىن ئۆتۈۋاتاتتى. شاگىرتلىرى ئۆتۈپ بارغىنىدا زىرائەت باشلىرىدىن ئۈزگىلى تۇردى. ²⁴ پەرىسىيەلەر ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مانا، نېمىشقا ئۇلار شابات كۈنىدە جايىز ئەمەس ئىشنى قىلىدۇ؟» ²⁵ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «داۋۇد موھتاج بولۇپ، ئۇ ئۆزى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغانلار ئاچ قالغىنىدا نېمە قىلغىنىنى ھېچ ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟» ²⁶ قانداقكى، ئۇ ئۆزى ئۇلۇغ كاھىن ئابىياتىنىڭ كۈنىلىرىدە خۇدانىڭ بەيتىگە كىرىپ، كاھىنلاردىن باشقىسىغا يېگىلى جايىز بولمىغان تەقدىم نانلارنى يەپ، ئۆزى بىلەن بولغانلارغا ھەم بەردى؟» ²⁷ ئۇ يەنە ئۇلارغا ئېيتتى: «شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن بولغاندۇر ۋە ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس. ²⁸ شۇنىڭ ئۈچۈن ئىبىن ئال-ئىنسان شاباتنىڭ ھەم خوجىسىدۇر.»

ئەيسا مەسىھ شابات كۈنىدا بىر ئادەم ساقايتىدۇ

3 ¹ ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى ۋە ئاندا قولى قۇرۇغان بىر ئادەم بار ئىدى. ² ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلماق ئۈچۈن، ئۇ شابات كۈنىدە شىپا بېرەرمىكىن دەپ، ئۇنى مازاپ تۇراتتى. ³ ئۇ ئۆزى قولى قۇرۇغان ئادەمگە ئېيتتى: «قوپۇپ، ئوتتۇرىدا تۇرغىن.» ⁴ ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: «شابات كۈنى ياخشىلىق قىلماق جايىزمۇ ياكى يامانلىق قىلماق جايىزمۇ؟ بىر جاننى قۇتقۇزماق جايىزمۇ ياكى ئۆلتۈرمەك جايىزمۇ؟» دەپ ئېيتتى. ئەمما ئۇلار شۇك تۇردى. ⁵ ئۇ ئۆز چۆرىسىگە نەزەر سېلىپ، غەزەپ بىلەن ئۇلارغا قاراپ ئۇلارنىڭ كۆڭۈل قاتتىقلىقى ئۈچۈن غەمكىن بولۇپ، ئۇ ئادەمگە: «قولۇڭنى ئۇزاتقىن» دەپ ئېيتتى. ئۇ ئۇنى ئۇزاتتى ۋە قولى ساق بولدى. ⁶ ئاندىن پەرىسىيەلەر چىقىپ، دەرھال ھىروودەسىيەلەر بىلەن، ئۇنى قانداق يوقىتىمىز دەپ، مەسلىھەت قىلىشتى.

ئەيسا مەسىھنىڭ ناپاك روھلار ئۈستىدىن قۇدرىتى بار

⁷ ئەيسا ئۆز شاگىرتلىرى بىلەن دېڭىزغا باردى ۋە گاللىيەدىن تولا خەلق ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ⁸ يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىن ۋە ئىدومېيادىن ۋە ئىئورداننىڭ ئۇ بىر تەرىپىدىن ۋە تىر ۋە سىدوننىڭ ئەتراپىدىن تولا خەلق ئۇنىڭ ئۇنداق چوڭ ئىشلار قىلغىنىنى ئىشىتىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. ⁹ خەلقنىڭ تولىقىدىن ئۆزىنىڭ قىستىلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۆزىگە بىر كىچىك كېمە تەييار تۇرۇشنى شاگىرتلىرىغا بۇيرۇدى. ¹⁰ چۈنكى ئۇ تولا كىشىنى ساقايتقىنى ئۈچۈن ئاغرىق بولغانلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا قول تەگكۈزەيلى دەپ، ئۇنى قىستاۋاتاتتى. ¹¹ ناپاك روھلار ئۇنى كۆرگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلىپ قىچقىرىپ: «سەن ئىبىن ئالادۇرسەن» دەپ ئېيتتى. ¹² ئەمما ئۇ ئۆزىنى ئاشكارا قىلماسلىقىنى ئۇلارغا جېكىلەپ بۇيرۇدى.

ئەيسا مەسھ ئون ئىككى شاگىرتلىرىنى تاللايدۇ

¹³ ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغانلارنى قىچقاردى ۋە ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشتى. ¹⁴ ئۇ ئون ئىككىنى تەيىنلىدىكى، ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغاي ۋە ئۇ ئۇلارنى ۋەزىپىتىقلى ئەۋەتكەي ¹⁵ ۋە يامان روھلارنى چىقارغىلى ئۇلارنىڭ قۇدرىتى بولغاي. ¹⁶ ئۇ ئون ئىككىنى تەيىنلىدى، يەنى ئۆزى ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان سمون ¹⁷ ۋە ئۇلارغا بوئانپىرگېس، يەنى گۈلدۈرلەشنىڭ ئوغۇللىرى دەپ ئىسىم قويغان زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇب بىلەن ياقۇبىنىڭ بۇرادىرى يۇھاننا ¹⁸ ۋە ئاندرەياس ۋە فىلىپپۇس ۋە بارتولومېئۇس ۋە مەتتا ۋە توماس ۋە ئالپېئۇسنىڭ ئوغلى ياقۇب ۋە تادېئۇس ۋە قانائانلىق سمون ¹⁹ ۋە ئۇنى تۇتۇپ بەرگۈچى ئىشقارىيوت يەھۇدا.

ئەيسا مەسھ ۋە بەئەلزابۇل

²⁰ ئۇ بىر ئۆيگە كىردى ۋە ئۇنداق تولا خەلق يىغىلدىكى، ئۇلار نان يېگىلى ھەم پۇرسەت تاپالمىدى. ²¹ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا، «ئۇ ئېلىشىپ قېلىپتۇ» دەپ، ئۇنى تۇتقىلى چىقتى. ²² يېرۇسالېمدىن كەلگەن كاتىپلار «ئۇنىڭدا بەئەلزابۇل بار ۋە يامان روھلارنىڭ چوڭى بىلەن يامان روھلارنى چىقىرىدۇ» دېيىشەتتى. ²³ ئۇ ئۇلارنى قىچقىرىپ، تەمسىل بىلەن ئۇلارغا ئېيتتى: «شەيتان شەيتاننى قانداق چىقىرالايدۇ؟» ²⁴ بىر پادىشاھلىق ئۆزىگە قارشى بۆلۈنسە، ئۇ پادىشاھلىق تۇرۇپ قالالمايدۇ. ²⁵ بىر ئۆي ئۆزىگە قارشى بۆلۈنسە، ئۇ ئۆي تۇرۇپ قالالمايدۇ. ²⁶ ئەگەر شەيتان ئۆزىگە قارشى قويۇپ بۆلۈنسە، تۇرۇپ قالالمايدۇ، بەلكى يوقىلىدۇ. ²⁷ ئەگەر ئاۋۋال كۈچلۈك كىشىنى باغلىمىسا، ھېچكىم ئۇ كۈچلۈكنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، مال-جابدۇقلىرىنى بۇلىۋالالمايدۇ، بەلكى ئۇنى باغلىغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئۆيىنى تالىيالايدۇ. ²⁸ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەنكى، ئادەم ئوغۇللىرى قانچە كۆپۈر ئېيتسا ھەم، ئۇلارنىڭ ھەممە گۇناھلىرى ۋە كۆپۈر سۆزلىرى كەچۈرۈلىدۇ. ²⁹ لېكىن كىمكى مۇقەددەس روھقا كۆپۈر ئېيتسا، ئۇ ئەبەدىگە كەچۈرۈلمەيدۇ. بەلكى ئۇ ئادەم ئەبەدى ھۆكۈمگە مەھكۇم بولىدۇ» دېدى. ³⁰ چۈنكى ئۇلار: «ئۇنىڭدا ناپاك روھ بار» دېگەندى.

ئەيسا مەسھنىڭ ئانىسى ۋە بۇرادەرلىرى

³¹ ئۇنىڭ ئانىسى ۋە بۇرادەرلىرى كېلىپ تاشقىرىدا تۇرۇپ، ئۇنى قىچقارغىلى كىشى ئەۋەتتى. ³² ئۇنىڭ چۆرىسىدە خەلق ئولتۇراتتى. ئۇلار ئۇنىڭغا: «مانا، ئاناڭ ۋە بۇرادەرلىرىڭ ۋە ھەمىشەرىلىرىڭ تاشقىرىدا تۇرۇپ، سېنى ئىزدىۋاتىدۇ» دەپ ئېيتتى. ³³ ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئانام ۋە بۇرادەرلىرىم كىمدۇر؟» ³⁴ ئاندىن ئۇ ئۆز چۆرىسىدە ئولتۇرغانلارغا قاراپ ئېيتتى: «مانا، ئانام ۋە بۇرادەرلىرىم! ³⁵ كىمكى خۇدانىڭ ئىرادىسىنى قىلسا، مېنىڭ بۇرادىرىم ۋە ھەمىشەرم ۋە ئانام ئۇدۇر.»

ئۇرۇق چاققۇچى توغرىسىدىكى تەمسىل

4¹ ئۇ يەنە دېڭىزنىڭ بويىدا تەلىم بەرگىلى باشلىدى. ئۇنىڭ ئالدىغا تولا خەلق يىغىلدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ بىر كېمىگە كىرىپ، دېڭىزدا ئولتۇردى ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى دېڭىزنىڭ بويىدا قۇرۇقلۇقتا ئىدى. ² ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن تولا تەلىم بېرىپ، ئۆز تەلىمىدە ئۇلارغا ئېيتتى: ³ «ئاڭلاڭلار، مانا ئۇرۇق چاققۇچى ئۇرۇق چاققىلى چىقتى. ⁴ ۋەقە بولدىكى، ئۇ چاققىنىدا بەزىسى يولنىڭ يېنىغا چۈشتى ۋە ئۇ چاققاناتلار كېلىپ، ئۇنى يەپ كەتتى. ⁵ بەزىسى توپىسى جىق بولمىغان تاشلىق يەرگە چۈشتى ۋە توپىسى قېلىن بولمىغاچ پات ئۈنۈپ چىقىپ، ⁶ ئاپتاپ چىققاندا كۆيۈپ كېتىپ، يىلتىزى بولمىغاچ قۇرۇدى. ⁷ بەزىسى تىكەنلەر ئارىسىغا چۈشتى ۋە تىكەنلەر ئۆسۈپ ئۇنى بوغدى ۋە شۇلار ھوسۇل بەرمىدى. ⁸ بەزىسى ياخشى يەرگە چۈشۈپ ھوسۇل بېرىپ، ئۈنۈپ ئۆسۈپ، بىرى ئوتتۇز، يەنە بىرى ئاتمىش ۋە يەنە بىرى يۈز ھەسسەگىچىلىك ھوسۇل بەردى». ⁹ ئۇ يەنە ئېيتتى: «ئاڭلىغىلى قۇلىقى بارلار ئاڭلىسۇن».

تەمسىللەرنىڭ مەقسىتى

10¹⁰ ئۇ ئۆزى يالغۇز بولغاندا ئون ئىككىلەر بىلەن ئۇنىڭ چۆرىسىدىكىلەر بۇ تەمسىل توغرىسىدىن ئۇنىڭدىن سوراقتى. ¹¹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرى سىلەرگە بېرىلدى. لېكىن تاشقىرىقلارغا ھەممىسى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىلىدۇ. ¹² بۇنىڭ بىلەن: ئۇلار كۆرمەكلىك بىلەن كۆرۈپ سىڭدۈرۈۋالمايدۇ ۋە ئاڭلىماقلىق بىلەن ئاڭلاپ ئۇقمايدۇ ۋە ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈلسۇن دەپ، توۋا قىلىپ يانمايدۇ».

ئۇرۇق چاققۇچى توغرىسىدىكى تەمسىلنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى

13¹³ ئۇ ئۇلارغا يەنە ئېيتتى: «بۇ تەمسىلنى ئۇقماي، ھەممە باشقا تەمسىللەرنى قانداق ئۇقلايسىلەر؟ ¹⁴ ئۇرۇق چاققۇچى سۆزنى چاچىدۇ. ¹⁵ يولنىڭ يېنىدىكىلەر بولسا شۇنداقكى، سۆز ئۇ يەرگە چېچىلغاندا ئۇلار ئاڭلىغاندىن كېيىن، دەرھال شەيتان كېلىپ كۆڭۈللىرىگە چېچىلغاننى ئېلىپ كېتىدۇ. ¹⁶ تاشلىق يەرگە چېچىلغانلار بولسا شۇنداقكى، ئۇلار سۆزنى ئاڭلىغاندا ئاۋۋال خۇشلۇق بىلەن قوبۇل قىلىدۇ. ¹⁷ ئەمما ئۇلارنىڭ ئۆزىدە يىلتىزى بولمىغاچ بىر ۋاقىتغىچە قېلىپ، سۆزنىڭ جەھىتىدىن بىر تەڭلىك ياكى قوغلانماقلىق ۋەقە بولسا ئۇلار دەرھال تاپىدۇ. ¹⁸ يەنە تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغانلار بولسا شۇنداقكى، ئۇلار سۆزنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ¹⁹ بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىسى ۋە دۆلەتنىڭ غۇرۇرى ۋە نەپىسنىڭ بۆلەك شۆھرەتلىرى كىرىپ، سۆزنى بوغىدۇ ۋە ئۇلار ھوسۇلسىز بولىدۇ. ²⁰ ياخشى يەرگە چېچىلغانلار بولسا شۇنداقكى، ئۇلار سۆزنى ئاڭلاپ قوبۇل قىلىپ، بىرى ئوتتۇز، يەنە بىرى ئاتمىش ۋە يەنە بىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ».

چىراغ توغرىسىدىكى تەمسىل

²¹ ئۇ ئۇلارغا يەنە ئېيتتى: «چىراغ قاچىسىنىڭ تېگىگە ياكى ئورۇننىڭ ئاستىغا قويغىلى ئېلىپ كېلىنىدۇمۇ؟ چىراغدان ئۈستىگە قويغىلى ئەمەسمۇ؟²² چۈنكى ئاشكارا بولمايدىغان يوشۇرۇن نەرسە يوقتۇر ۋە ئاشكارا بولمىغۇدەك ھېچبىر مەخپىي نەرسە يوقتۇر.²³ ئاڭلىغىلى قۇلىقى بارلار ئاڭلىسۇن». ²⁴ ئۇ يەنە ئۇلارغا ئېيتتى: «ئاڭلىغىنىڭلارغا سەپسىلىپ بېقىڭلار. ھەر نە ئۆلچەم بىلەن كەملەپ بەرسەڭلار، سىلەرگە كەملىنىدۇ ۋە سىلەرگە زىيادە قىلىنىدۇ. ²⁵ كىمىنىڭكى بار بولسا، ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ. لېكىن كىمىنىڭكى يوق بولسا، بارى ھەم ئۇنىڭدىن ئېلىنىدۇ.»

ئۇرۇقنىڭ ئۈنۈشى توغرىسىدىكى تەمسىل

²⁶ ئۇ ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى بىر ئادەم يەرگە ئۇرۇق چېچىپ قويغىنىدەك بولىدۇ. ²⁷ ئۇ كېچىسى ئۇخلاپ، كۈندۈزى قوپۇپ، ئۇرۇقنىڭ قانداق ئۈنۈپ ئۆسكىنىنى ئۇ ئۆزى بىلمەيدۇ. ²⁸ يەر ئۆزىدىن ھوسۇل كەلتۈرىدۇ. ئۇ ئاۋۋال كۆك، ئاندىن باش، ئاندىن باشتا تولغان دان پەيدا قىلىدۇ. ²⁹ دان پىشقاندا ئۇ دەرھال ئورغاق سالدۇرىدۇ، چۈنكى ئورما ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ.»

قىچا ئۇرۇقى توغرىسىدىكى تەمسىل

³⁰ ئۇ ئېيتتى: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتايلى؟ ئۇنى قايسى تەمسىل بىلەن سۈرەتلەپ بېرەيلى؟ ³¹ ئۇ قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ ئۆزى يەرگە چېچىلغاندا يەردىكى ھەممە ئۇرۇقلارنىڭ كىچىكرەكى بولىدۇ. ³² لېكىن چېچىلغاندىن كېيىن ئۈنۈپ ئۆسۈپ، ھەممە ئوتياشلارنىڭ چوڭراقى بولۇپ، ئاسمان ئۇچارقاتلىرى ساپىسىدا قونالغۇدەك چوڭ شاخلار چىقىرىدۇ.» ³³ بۇنىڭغا ئوخشاش تەمسىللەر كەلتۈرۈپ، ئۇلار ئاڭلاپ چۈشىنىلگۈدەك ئۇ سۆزنى يەتكۈزەتتى. ³⁴ ئۇ ئۇلارغا تەمسىل كەلتۈرمەي سۆز قىلماقتى، لېكىن تەنھادا ئۆز شاگىرتلىرىغا ھەممىسىنى ئۇقتۇرۇپ بېرەتتى.

ئەيسا مەسھ بوراننى تىنچىتىدۇ

³⁵ شۇ كۈن ئاخشام بولغاندا ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۇ كانارغا ئۆتەيلى.» ³⁶ ئۇلار خەلقنى قويۇپ، ئۇنى ئۆزى بولغان كېمىدە ئېلىپ بېرىشتى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە باشقا كېمىلەر بار ئىدى. ³⁷ بىر قاتتىق بوران چىقتى ۋە كېمە سۇدىن تولۇپ كەتكۈدەك دولقۇنلار كېمىگە مەۋج ئۇرۇۋاتتتى. ³⁸ لېكىن ئۇ ئۆزى كېمىنىڭ ئاياغ تەرىپىدە تەككىگە يۆلىنىپ ئۇخلىغانىدى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، ھالاك بولۇشىمىزدىن ئەندىشە قىلمايمسەن؟»

³⁹ ئۇ ئويغىنىپ، شامالغا تەنبە بېرىپ، دېڭىزغا: «شۈك تۇرۇپ، تىنچ بولغىن» دېدى ۋە شامال توختىدى ۋە تامام تىنچلىق بولدى. ⁴⁰ ئاندىن ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمىشقا مۇنداق قورقسىلەر؟ تېخى ئېتىقادىڭلار يوقمۇ؟» ⁴¹ ئۇلار تولا قورقۇپ: «بۇ كىمدۇركى، ھەم شامال، ھەم دېڭىز ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ» دەپ بىر-بىرىگە دېيىشتى.

ئەيسا مەسىھ يامان روھلار چىقىرىدۇ

5 ¹ ئۇلار دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ² ئۇ كېمىدىن چىققىنىدا ناپاك روھتىن تۇتۇلغان بىر كىشى گۆرلەردىن چىقىپ، ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. ³ ئۇنىڭ تۇرىدىغان يېرى گۆرلەردە ئىدى ۋە ھېچكىم ئۇنى ھەتتا زەنجىر بىلەن ھەم باغلاپ قويالمايتتى. ⁴ چۈنكى تولا مەرتەۋە ئىشكەل ۋە زەنجىرلەر بىلەن باغلىنىپ، زەنجىرلەرنى ئۈزۈپ ئىشكەلنى سۇندۇرغانىدى. ھېچكىم ئۇنى تىزگىنلىيەلمىغانىدى. ⁵ ئۇ ھەمىشە كېچە ۋە كۈندۈز گۆرلەردە ۋە تاغلاردا يۈرۈپ، پەرياد قىلىپ، ئۆزىنى تاشلار بىلەن يارىلاندىراتتى.

⁶ ئۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرگەندە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ⁷ ئۇنىڭ ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ: «ئەي ئەيسا ئىبنى ئاللانائالا، سەن بىلەن نېمە ئىشىم بار؟ ساڭا خۇدانىڭ ئالدىدا قەسەم قىلىمەنكى، ماڭا ئازاب بەرمىگەيسەن» دەپ ئېيتتى. ⁸ چۈنكى ئۇ ئۇنىڭغا: «ئەي ناپاك روھ، ئۇ ئادەمدىن چىققىن» دەپ ئېيتقاندى. ⁹ ئاندىن ئۇ ئۇنىڭدىن: «ئىسمىڭ نېمىدۇر؟» دەپ سورىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «ئىسمىم تۈمەندۇر، چۈنكى تولىدۇرمىز» دېدى ¹⁰ ۋە ئۆزلىرىنى ئۇ يۇرتتىن تاشقىرى ئەۋەتمەسلىكىگە ئۇنىڭغا تولا يالۋۇردى. ¹¹ ئاندا تاغنىڭ يېنىدا چوڭ بىر پادا توڭگۇز ئوتلاۋاناتتى. ¹² ناپاك روھلار ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ ئېيتتى: «بىزنى توڭگۇزلارغا ئەۋەتكىن، ئۇلارغا كىرگەيمىز». ¹³ ئاندىن ئۇ ئۇلارغا ئىجازەت بەردى ۋە ناپاك روھلار چىقىپ، توڭگۇزلارغا كىردى ۋە سانى ئىككى مىڭچە بولغان پادا يارىنىڭ لېۋىدىن تۆكۈلۈپ، دېڭىزغا چۆكۈپ دىمىقىپ ئۆلۈپ كەتتى.

¹⁴ توڭگۇز باققۇچىلار قېچىپ كېتىپ، شەھەردە ۋە كەنتلەردە خەۋەر بەردى. خەلقىمۇ نېمە ۋەقە بولغاننى كۆرگىلى چىقتى. ¹⁵ ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇ جىن چاپلاشقان، يەنى ئىچىدە تۈمەن جىنلار بولغان كىشىنىڭ ئولتۇرۇپ، ئېگىن كىيىپ ئوڭلانغىنىنى كۆرۈپ قورقتى. ¹⁶ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىن چاپلاشقان كىشىگە نېمە بولغىنىدىن ۋە توڭگۇزلار توغرىسىدىن ئۇلارغا خەۋەر بەردى. ¹⁷ خەلق: «ئۆز زېمىنىمىزدىن كەتكىن» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇردى.

¹⁸ ئۇ كېمىگە كىرگىنىدە، ئىلگىرى جىن چاپلاشقان بولغان كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشنى ئۇنىڭدىن تىلىدى. ¹⁹ لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ئىجازەت بەرمەي، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئۆز ئۆيۈڭدىكى ئۇرۇق-توغقانلىرىڭغا بېرىپ، خۇداۋەندىنىڭ ساڭا قانداق چوڭ ئىش قىلغىنىنى ۋە ساڭا رەھىم كۆرسەتكىنىنى خەۋەر بەرگىن. ²⁰ ئۇ كېتىپ، ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قانداق چوڭ ئىش قىلغىنىنى دېكايولىستا يايغىلى تۇردى ۋە ھەممىسى ئەجەبلەندى.

تىرىلدۈرۈلگەن قىز ۋە ساقايتىلغان خوتۇن

²¹ ئەيسا ئۇ بىر كانارغا يېنىپ كەلگەندە تولا خەلق ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. ئۇ ئۆزى دېڭىزنىڭ لېۋىدە ئىدى. ²² ئۇ چاغدا سىناگوگنىڭ چوڭلىرىدىن يائىرۇس ئىسىملىق بىر كىشى كېلىپ، ئۇنى كۆرگەندە ئاياغلىرىغا يىقىلىپ، ²³ ئۇنىڭغا تولا يالۋۇرۇپ: «كىچىك قىزىم ئاخىرقى نەپىسىدىدۇر. كېلىپ، قولىڭنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويغىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ساقىيىپ ياشىغاي» دەپ ئېيتتى. ²⁴ ئاندىن ئۇ ئۇنىڭ بىلەن باردى ۋە تولا خەلق ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ئۇنى قىستاۋاتاتتى.

²⁵ ئاندا ئون ئىككى يىلدىن بېرى خۇن كېسىلى تارتقان بىر خوتۇن باردى. ²⁶ ئۇ ئۆزى تولا تېۋىپلاردىن تولا زەخمەت تارتىپ، ھەممە بارىنى سەرپ قىلىپ ھېچبىر پايدا كۆرمىي، يامانراق ئەھۋالغا چۈشكەنىدى. ²⁷ ئۇ ئەيسا توغرىسىدىن ئاڭلاپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا كەينىدىن كېلىپ، ئۇنىڭ لىباسىغا قول تەگكۈزدى. ²⁸ چۈنكى «ئۇنىڭ لىباسىنى بىر تەگكۈزۈپ قويسام، ساقىيمەن» دېدى. ²⁹ شۇ ئان خۇننىڭ جەشمىسى قۇرۇدى ۋە ئۆز بەدىنىدە دەردىدىن ساقايغىنىنى تۇيدى.

³⁰ ئەيسا دەرھال ئۆز ئىچىدە ئۆزىدىن قۇۋۋەت چىققىنىنى بىلىپ، خەلقنىڭ ئارىسىدا كەينىگە ئۆرۈلۈپ: «لىباسىمغا كىم قول تەگكۈزدى؟» دېدى. ³¹ شاگىرتلىرى ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: «خەلقنىڭ سېنى قىستىغىنىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، يەنە < مېنى كىم تۇتتى؟ > دەيسەنمۇ؟» ³² ئەمما ئۇ بۇنى قىلغان كىشىنى كۆرگىلى ئۆز چۆرىسىگە قارىدى. ³³ ئۇ خوتۇنمۇ ئۆزىگە نېمە بولغىنىنى بىلىپ قورقۇپ تىترەپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، ھەممە راستلىقىنى ئۇنىڭغا ئېيتىپ بەردى. ³⁴ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي قىزىم، ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى. ئامانلىق بىلەن بېرىپ، دەردىڭدىن ساقايغان بولۇپ تۇرغىن».

³⁵ ئۇ تېخى سۆز قىلىپ تۇرغاندا، سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيىدىن كىشىلەر كېلىپ ئېيتىشتى: «قىزىڭ ئۆلدى. نېمىشقا ئۇستازنى تېخى كايىتسەن؟» ³⁶ ئەمما ئەيسا ئېيتىلغان سۆزنى ئاڭلاپ، سىناگوگنىڭ چوڭىغا: «قورقما پەقەت ئىشەنگىن» دەپ ئېيتتى. ³⁷ ئۇ پېتىرۇستىن ۋە ياقۇبىتىن ۋە ياقۇبىنىڭ بۇرادىرى يۇھاننادىن باشقا ھېچكىمنى ئۆزىگە ئەگەشكىلى قويمىدى ³⁸ ۋە سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كېلىپ، غۇلغۇلىنى ۋە يىغلاپ شاۋقۇن سالغانلارنى كۆرۈپ، ³⁹ ئىچكىرى كىرىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمىشقا غۇلغۇلا قىلىپ يىغلايسىلەر؟ بالا ئۆلگەن ئەمەس، بەلكى ئۇخلاپ قالغاندۇر». ⁴⁰ ئەمما ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلشتى. لېكىن ئۇ ھەممىسىنى تاشقىرىغا چىقىرىپ، بالىنىڭ ئانىسىنى ۋە ئانىسىنى ۋە ئۆزى بىلەن بولغانلارنى ئېلىپ، بالا بار يەرگە كىرىپ، ⁴¹ بالىنىڭ قولىنى تۇتۇپ «تالىتا كۇمى»، يەنى «ئەي قىز، ساڭا ئېيتىمەن: قوپقىن» دېدى. ⁴² دەرھال قىز قوپۇپ ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى. ئۇلار ناھايىتى ھەيران قېلىشتى. ⁴³ ئۇ ئۇلارغا «بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن» دەپ چىڭ ئەمر قىلدى ۋە «بالىغا يېڭىلى بىر نېمە بېرىلسۇن» دېدى.

بىر پەيغەمبەر ئۆز بۇرتى ۋە ئۆيىدە ھەرمەتلەنمەيدۇ

6¹ ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى ۋە شاگىرتلىرى ئۇنىڭغا ئەگەشتى. ² شابات كۈنى بولغاندا سىناگوگدا تەلىم بەرگىلى تۇردى. ئۇنى ئاڭلىغاندا تولىمى ھەيران قېلىپ ئېيتتى: «بۇ ئىشلار مۇنىڭغا نە يەردىندۇر؟ ئۇنىڭغا بېرىلگەن ھېكمەت قانداقكى، ئۇنىڭ قوللىرى بىلەن شۇنداق قۇدرەتلىك ئەمەللەر قىلىندۇ؟» ³ ئۇلار يەنە: «بۇ ئۆزى ياغاچچى ئەمەسمۇ؟ مەريەمنىڭ ئوغلى ۋە ياقۇبىنىڭ ۋە يوسىنىڭ ۋە يەھۇدانىڭ ۋە سىمونيڭ بۇرادىرى ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ھەمىشەلىرى مۇندا بىزنىڭ ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟» دەپ ئۇنىڭغا ئاچچىقلىدى. ⁴ ئەمما ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «بىر پەيغەمبەر يەكەت ئۆز يۇرتىدا ۋە ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ئارىسىدا ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ.» ⁵ ئۇ ئاندا بىرنەچچە كېسەللەرنىڭ ئۈستىگە قولىنى قويۇپ ساقايتىشتىن باشقا ھېچبىر قۇدرەتلىك ئەمەل قىلالمىدى. ⁶ ئۇ ئۇلارنىڭ ئىمانسىزلىقىغا تەئەججۇپ قىلدى. ئاندىن ئۇ ئەتراپىدىكى كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى.

ئەيسا مەسھەننىڭ ئون ئىككى شاگىرتىنى ئەۋەتتى

7 ئۇ ئون ئىككىلىرىنى قىچقىرىپ ئۇلارنى ئىككىدىن-ئىككىدىن ئەۋەتكىلى باشلاپ ئۇلارغا ناپاك روھلارنىڭ ئۈستىگە قۇدرەت بەردى. ⁸ يولدا بىر ھاسىدىن باشقا ھېچ نەرسە، نە نان، نە خۇرجۇن ۋە نە بەلۋاغدا مىس پۇل كۆتۈرمەي، ⁹ بەلكى ئاياغ كىيىشنى ئۇلارغا بۇيرۇپ: «ئىككى كىيىم كىيىمەڭلار» دېدى. ¹⁰ ئۇ يەنە ئۇلارغا ئېيتتى: «قايسى يەردە بىر ئۆيگە كىرسەڭلار، ئۇ يەردىن چىققۇچە ئاندا قېلىڭلار. ¹¹ قايسى يەردە ئۇلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا ۋە سىلەردىن ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۇلارغا گۇۋاھلىق بولماق ئۈچۈن پۇتلىرىڭلارنىڭ تېگىدىكى توپىنى قېقىڭلار.» ¹² شۇنداق قىلىپ، ئۇلار چىقىپ: «توۋا قىلىڭلار» دەپ ۋەز ئېيتىپ، ¹³ تولا يامان روھلارنى چىقىرىپ، ياغ بىلەن ياغلاپ تولا كېسەللەرنى ساقايتتى.

چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننانىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى

14 ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچ ھىرودەس پادىشاھ ئۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلاپ ئېيتتى: «چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپۇرۇلغاندۇر، ئۇنىڭ ئۈچۈن بۇ قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا ئىشلەيدۇ.» ¹⁵ ئەمما باشقىلار ئېيتىشتى: «ئۇ ئۆزى ئېلىياس ئىكەن.» يەنە باشقىلار: «پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىدەك بىر پەيغەمبەر ئىكەن» دەپ ئېيتىشتى. ¹⁶ لېكىن ھىرودەس بۇلارنى ئاڭلاپ ئېيتتى: «مەن بېشىنى كەستۈرگەن يۇھاننا ئۆزى تىرىلىپ قوپۇرۇلۇپتۇ.» ¹⁷ چۈنكى ھىرودەس ئۆزى بۇرادىرى فىلىپپۇسنىڭ خوتۇنى ھىرودىيەنىڭ جەھىتىدىن كىشى ئەۋەتىپ، يۇھاننانى تۇتۇرۇپ باغلىتىپ زىندانغا سالغانىدى، چۈنكى ھىرودەس ئۇ خوتۇنىنى ئالغانىدى. ¹⁸ يۇھاننا ھىرودەسگە: «بۇرادىرىڭنىڭ خوتۇنىنى ئېلىش ساڭا جايىز ئەمەس»

دېگەندى. ¹⁹ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىرودىيەس ئۇنىڭغا ئاداۋەت قىلىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىلى خالىدى، ئەمما شۇنداق قىلالمىغاندى. ²⁰ چۈنكى ھىرودەس يۇھاننانىڭ ئادىلى ۋە مۇقەددەس ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقۇپ ئۇنى ساقلايتتى ۋە ئۇنىڭدىن ئاڭلىغاندا تولا ئىشتا ئىككى خىيال بولۇپ، يەنە ئۇنىڭدىن ئاڭلاشقا مەيلى بولاتتى.

²¹ ھىرودەس ئۆزىنىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاندا ئۆز مەنەسپدارلىرىغا ۋە سەردارلىرىغا ۋە گالىلىيەنىڭ چوڭلىرىغا بىر زىياپەت قىلغاندا مۇناسىپ بىر كۈن كەلدى. ²² ئۇ ۋاقىت ھىرودىيەسنىڭ ئۆز قىزى كىرىپ، ئۇسسۇل ئويناپ ھىرودەسنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغانلارنى خۇش قىلدى ۋە پادىشاھ قىزغا ئېيتتى: «ھەرنېمە خالىساڭ، مەندىن تەلەپ قىلغىن. شۇنى ساڭا بېرىمەن». ²³ ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلدىكى: «پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىغىچە مەندىن ھەرنېمە تەلەپ قىلساڭ، ساڭا بېرىمەن». ²⁴ ئۇ چىقىپ ئانىسىغا: «نېمە تەلەپ قىلاي؟» دەپ سورىدى. ئۇ ئۆزى: «چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننانىڭ بېشىنى تەلەپ قىلغىن» دەپ ئېيتتى. ²⁵ قىز ئالدىراپ دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: «چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننانىڭ بېشىنى ھازىر بىر تەخسىدە ماڭا بېرىشىڭنى خالايمەن» دەپ تەلەپ قىلدى. ²⁶ پادىشاھ تولا غەمكىن بولدى، لېكىن قەسەملەرنىڭ ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ جەھىتىدىن ئۇنى ياندۇرغىلى خالىمىدى. ²⁷ دەرھال پادىشاھ بىر جالانتى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئېلىپ كەلگىلى بۇيرۇدى. ئۇ بېرىپ، ئۇنىڭ بېشىنى زىنداندا كەستى. ²⁸ ۋە ئۇنىڭ بېشىنى بىر تەخسىدە ئېلىپ كېلىپ قىزغا بەردى ۋە قىز ئۇنى ئانىسىغا بەردى. ²⁹ ئەمما ئۇنىڭ شاگىرتلىرى بۇنى ئاڭلاپ، كېلىپ، ئۇنىڭ جەستىنى ئېلىپ بىر گۆرگە قويدى.

ئەيسا مەسىھ بەش مىڭ كىشىنى توپىدۇرىدۇ

³⁰ روسۇللار ئەيسانىڭ ئالدىغا يىغىلىپ، ئۆز قىلغىنىنىڭ ۋە تەلىم بەرگىنىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىشتى. ³¹ ئۇ ئۇلارغا: «سىلەر ئۆزۈڭلار تەنھا بىر باياۋان يەرگە بېرىپ، ئازغىنا راھەت ئېلىڭلار» دېدى. چۈنكى كېلىپ-كەتۈۋاتقانلەر تولا بولغاچ، غىزا يېگىلى ھەم ئۇلارغا پۇرسەت بولمىدى. ³² ئۇلار كېمىدە تەنھا بىر باياۋان يەرگە باردى. ³³ خەلق ئۇلارنىڭ كەتكىنىنى كۆردى ۋە تولىلار ئۇنى تونۇپ ھەممە شەھەرلەردىن پىيادە ئۇ يەرگە يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن ئىلگىرى يېتىپ باردى.

³⁴ ئەيسا چىقىپ تولا خەلقنى كۆرۈپ، ئۇلار ئۆز پادىچىسى يوق قويلاردەك بولغىنى ئۈچۈن ئۇلارغا رەھىم قىلىپ، تولا تەلىم بەرگىلى قوپتى.

³⁵ كۈن كەچ بولغاندا شاگىرتلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئېيتتى: «بۇ چۆل يەردۇر ۋە كەچ بولدى. ³⁶ ئۇلارنى يولغا سېلىۋەتكىن! ئەتراپتىكى يۇرت ۋە كەنتلەرگە بېرىپ، غىزا سېتىۋالسۇن». ³⁷ ئەمما ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەر ئۇلارغا تائام بېرىڭلار». ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بىز بېرىپ، ئىككى يۈز دىنارغا نان ئېلىپ ئۇلارغا يېگىلى بېرەمدۇق؟»

³⁸ ئەمما ئۇ ئۇلارغا: «نەچچە ئېنىڭلار بار؟ بېرىپ قاراڭلار» دەپ ئېيتتى. ئۇلار كۆرۈپ بېقىپ: «بەش نان بىلەن ئىككى بېلىق بار» دېدى.

³⁹ ئۇ ھەممىسىنى توپ-توپ يېشىل ئوتتا ئولتۇرغۇزغىلى بۇيرۇدى. ⁴⁰ ئۇلار توپ-توپ بولۇپ، يۈزدىن-يۈزدىن ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئولتۇردى. ⁴¹ ئۇ بەش ناننى ۋە ئىككى بېلىقنى ئېلىپ، ئاسمان تەرىپىگە قاراپ دۇئا ئوقۇپ، نانلارنى ئۈستۈپ خەلقنىڭ ئالدىغا قويغىلى شاگىرتلارغا بېرىپ، ئىككى بېلىقنى ھەم ھەممىسىگە ئۈلەشتۈردى. ⁴² ھەممىسى يەپ تويدى. ⁴³ ئۇلار نان بىلەن بېلىق پارچىلىرىنى يىغىپ، ئون ئىككى سېۋەت تولدۇرۇۋالدى. ⁴⁴ ئۇ ئاندىن يېگەنلەر بەش مىڭ كىشى ئىدى.

ئەيسا مەسىھنىڭ سۇ ئۈستىدە مەڭشى

⁴⁵ ئۇ ئۆزى خەلقنى ياندۇرغۇچە دەرھال شاگىرتلىرىنى كېمىگە كىرىپ، ئۆزىدىن ئىلگىرى ئۇ بىر كانارىدىكى بەيتسايداغا بارغىلى زورلىدى. ⁴⁶ ئۇ خەلق بىلەن خوشلاشقاندىن كېيىن، دۇئا قىلغىلى تاغقا چىقتى. ⁴⁷ ئاخشام بولغاندا كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى ۋە ئۇ ئۆزى قۇرۇقلۇقتا يالغۇز قالغانىدى. ⁴⁸ ئۇ ئۇلارنىڭ كېتىپ بېرىپ تەڭلىك تارتقىنىنى كۆردى، چۈنكى شامال ئۇلارنىڭ زىتىغا ئىدى. تەخمىنەن كېچىنىڭ تۆتىنچى ھەممىسىدە ئۇ ئۆزى دېڭىزنىڭ يۈزىدە مېڭىپ، ئۇلارغا يېقىنلىشىپ ئۇلاردىن ئۆتكىلى تۇردى. ⁴⁹ ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ يۈزىدە ماڭغىنىنى كۆرۈپ: «بىر ئالۋاستى ئىكەن» دەپ گۇمان قىلىپ، بىر پەرياد قىلدى. ⁵⁰ چۈنكى ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ ھەيرەتكە چۈشكەنىدى. ئەمما ئۇ دەرھال ئۇلارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «خاتىرجەم بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار». ⁵¹ ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، كېمىگە چىقتى ۋە بوران توختىدى ۋە ئۇلار ئۆز ئىچىدە ناھايىتى ھەيران قالدى. ⁵² چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرى قېلىن بولغاچ نانلار بىلەن قىلغان مۇجىزىنى ئۇقمىغانىدى.

ئەيسا مەسىھ گەننەسارەتتە تولا كېسەللەرنى ساقايتىدۇ

⁵³ ئۇلار ئۆتۈپ گەننەسارەتكە كېلىپ توختىدى. ⁵⁴ ئۇلار كېمىدىن چىققاندا خەلق ئۇنى دەرھال تونۇپ، ⁵⁵ شۇ يۇرتنىڭ ھەممىسىنى ئايلىنىپ يۈگۈرۈپ، ئۇنىڭ نە يەردە بولغىنىنى ئاڭلىسا، كېسەللەرنى ئورۇنلارنىڭ ئۈستىدە ئۇ يەرگە كۆتۈرۈشۈپ ئېلىپ كەلگىلى تۇردى. ⁵⁶ ئۇ نە يەردە بولسا، كەنتلەرگە يا شەھەرلەرگە يا يۇرتلارغا كىرسە، ئۇلار كېسەللەرنى بازارلارغا قويۇپ: «يالغۇز لىباسىڭنىڭ ئېتىكىنى بولسىمۇ، بىر تۇتسا ئىدى» دەپ ئۇنىڭغا يالۋۇراتتى. ئۇنى تۇتقانلارنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

خۇدانىڭ ئەمرىنى ۋە ئادەملەرنىڭ رەسىم-قائىدىلىرى

7¹ پەرسىيەلەر ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەن بىرنەچچە كاتىپلار ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. ² ئۇلار ئۇنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بەزىلىرى ناپاك، يەنى يۇمىغان قوللار بىلەن نان يەۋاتقانلىقىنى كۆردى. ³ چۈنكى پەرسىيەلەر ۋە ھەممە يەھۇدىيلار قەدىمكىلەرنىڭ بۇيرۇقلىرىنى تۇتۇپ، قوللىرىنى تازا يۇمىغۇچە تائام يېمەيدۇ. ⁴ ئۇلار بازاردىن كەلگەندە ئۆزىنى يۇمىغۇچە تائام يېمەيدۇ ۋە پىيالە بىلەن ئىۋرىق ۋە مىس قاقچىلارنى يۇيۇش ۋە تولا باشقا تۇتىدىغان رەسىملىرى باردۇر. ⁵ پەرسىيەلەر ۋە كاتىپلار ئۇنىڭدىن سورىدىكى: «نېمە ئۈچۈن شاگىرتلىرىڭ قەدىمكىلەرنىڭ بۇيرۇقلىرىنى تۇتماي، بەلكى ناپاك قوللار بىلەن نان يەيدۇ؟» ⁶ ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي رىيا قىلغۇچىلار، يەشايا سىلەرنىڭ توغراڭلاردا ياخشى پەيغەمبەرلىك قىلدى، شۇنداقكى،

> بۇ قوۋم لەۋلىرى بىلەن ماڭا ھۆرمەت قىلىدۇ، لېكىن كۆڭلى مەندىن يىراقتۇر.
7 ئەمما ئۆگىتىدىغان تەلىمى ئادەملەرنىڭ بۇيرۇقلىرى بولغاچ،
ۇلار ماڭا بەھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ»

دەپ پۈتۈلگەن. ⁸ خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ ئادەملەرنىڭ بۇيرۇقلىرىنى تۇتىسىلەر». ⁹ يەنە ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «دەرۋەقە، ئۆز بۇيرۇقلىرىمىزنى تۇتمىز دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى ئىناۋەتسىز قىلىسىلەر. ¹⁰ چۈنكى مۇسا ئېيتتى: < ئاتاڭغا ۋە ئاناڭغا ھۆرمەت قىلغىن ۋە كىمكى ئاتاغا ياكى ئانىغا دەشەنمە بەرسە، ئۆلمەكلىك بىلەن ئۆلسۇن>. ¹¹ لېكىن سىلەر ئېيتىسىلەر: بىر كىشى ئۆز ئاتىسىغا ياكى ئانىسىغا: < سەن مەندىن ئالدىدىغان ياردەم ئۆزى قۇربان، يەنى ھەدىيە بولدى> دېسە، ¹² ئۇنى ئاتىسىغا ياكى ئانىسىغا يەنە بىر نېمە قىلغىلى قويمايسىلەر. ¹³ ئۆزۈڭلار توختاتقان بۇيرۇقلىرىڭلار بىلەن خۇدانىڭ سۆزىنى ئىناۋەتسىز قىلىسىلەر. بۇنىڭغا ئوخشاش تولا نەرسىلەر قىلىسىلەر».

ئادەمنى نېمە ناپاك قىلىدۇ

¹⁴ ئۇ خەلقنى يەنە قىچقىرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ھەممەڭلار مەندىن ئاڭلاپ چۈشىنىڭلار: ¹⁵ ئىنساننىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىپ ئۇنى ناپاك قىلىدىغان نەرسە يوقتۇر، لېكىن ئىنساندىن چىققان نەرسە ئۆزى ئۇنى ناپاك قىلىدۇ. ¹⁶ ئاڭلىغىلى قۇللىقى بارلار ئاڭلىسۇن».

¹⁷ ئۇ خەلقنى كېتىپ ئۆيگە كىرگەندە، شاگىرتلىرى تەمسىل توغرىسىدا ئۇنىڭدىن سورىدى. ¹⁸ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەر ھەم ئۇنداق پەمىسىزمۇ؟ ئۇقمامسىلەركى، ئادەمگە سىرتىدىن كىرگەن ھېچ نەرسە ئۇنى ناپاك قىلالمايدۇ؟ ¹⁹ چۈنكى بۇ كۆڭلىگە كىرمەي، قورساققا بېرىپ ئۆز يولى بىلەن چىقىپ كېتىدۇ». ئۇ شۇنى ئېيتىپ، ھەممە تائامنى پاك ئىكەنلىكىنى

بىلدۈردى. ²⁰ ئۇ يەنە ئېيتتى: «ئادەمنىڭ ئۆزىدىن چىققان نەرسە ئادەمنى ناپاك قىلىدۇ. ²¹ چۈنكى ئىچىدىن، يەنى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىدىن يامان پىكىرلەر، بۇزۇقلۇق، ئوغرىلىق، قاتىللىق، ²² زىنا، تەمەخورلۇق، يامانلىق، ھىيلە، شەھۋەتپەرەسلىك، ھەسەت، دەشەنەم، تەكەببۇرلۇق ۋە جاھىللىق چىقىدۇ. ²³ بۇ يامان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىچىدىن چىقىپ، ئادەمنى ناپاك قىلىدۇ».

يەھۇدىي ئېمەس بىر خوتۇننىڭ ئېتىقادى

²⁴ ئۇ قويۇپ ئاندىن چىقىپ، تىر ۋە سىدوننىڭ يەرلىرىگە باردى. ئۇ بىر ئۆيگە كىرىپ، ھېچكىم بىلمىسۇن دەپ، خالىدى ئەمما يوشۇرۇۋالامدى. ²⁵ چۈنكى ئۇنىڭ قىزى ناپاك روھتىن تۇتۇلغان بىر خوتۇن ئۇنىڭ توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلاپ، دەرھال كېلىپ كىرىپ ئۇنىڭ ئاياغلىرىغا يىقىلدى. ²⁶ ئۇ خوتۇن يۇنانىي بولۇپ سۈرىيلىك فەنىكىيەلىك جىنىسدىن ئىدى. ئۇ يامان روھنى قىزىدىن چىقىرىشنى ئۇنىڭدىن تىلىدى. ²⁷ ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئاۋۋال بالىلار تويۇن. بالىلارنىڭ نېنىنى ئېلىپ، ئىتلارغا تاشلىماق ياخشى ئەمەس». ²⁸ ئەمما خوتۇن جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «شۇنداق، ئەي خۇداۋەندە، ئەمما ئىتلار ھەم جوزىنىڭ تېگىدە بالىلاردىن ئاشقان ئۇۋاقلارنى يەيدۇ». ²⁹ ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بۇ سۆز ئۈچۈن بارغىن، يامان روھ قىزىڭدىن چىقتى». ³⁰ ئۇ ئۆيگە بېرىپ كۆردىكى، بالا ئورۇندا ياتىدۇ ۋە يامان روھ چىقىپ كەتكەندى.

تىلى ئېغىر بىر گاسنىڭ شىپا تېپىشى

³¹ ئۇ يەنە تىرنىڭ يەرلىرىدىن چىقىپ، سىدوندىن ئۆتۈپ دېكاپولىس يۇرتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن مېڭىپ، گاللىيەنىڭ دېڭىزىغا كەلدى. ³² ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر بىر گاسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قولىنى قويۇشقا ئۇنىڭغا يالۋۇردى. ³³ ئۇ ئۇنى خەلقنىڭ ئارىسىدىن بىر تەرەپكە ئېلىپ، ئۆز بارماقلىرىنى ئۇنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقىپ، تۈكۈرۈپ، ئۇنىڭ تىلىنى تۇتۇپ، ³⁴ ئاسمان تەرىپىگە قاراپ ئاھ تارتىپ ئۇنىڭغا: «ئەففاتا»، يەنى «ئېچىلغىن» دەپ ئېيتتى. ³⁵ دەرھال ئۇنىڭ قۇلاقلىرى ئېچىلدى ۋە تىلىنىڭ باغلاقلىقى بېشىلدى ۋە ئۇ ئوچۇق سۆزلىدى. ³⁶ ئەيسا: «ھېچكىمگە ئېيتماڭلار» دەپ ئۇلارغا بۇيرۇدى. لېكىن ھەرقانچە ئۇلارغا بۇيرۇسا، ئۇلار ئوشۇقراق خەۋەرنى يايغىلى تۇراتتى. ³⁷ ئۇلار ئىنتايىن ھەيران قېلىپ ئېيتىشتى: «ئۇ ھەر نەرسىنى ياخشى قىلدى، گاسلارنى ئاڭلايدىغان ۋە گاجىلارنى سۆزلەيدىغان قىلدى».

ئەيسا مەسھ تۆت مىڭ كىشىنى تويدۇردۇ

8¹ شۇ كۈنلەردە يەنە تولا خەلق يىغىلغاندا ئۇلارنىڭ يېڭىلى ھېچ نەرسىسى بولمىغاچ، ئەيسا ئۆز شاگىرتلىرىنى قىچقىرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: ² «خەلققە مېنىڭ رەھىمىم كەلدى، چۈنكى ئۇلار مەن بىلەن تۇرغىلى ئەمدى ئۈچ كۈن بولدى ۋە ئۇلارنىڭ يېڭىلى ھېچ نەرسىسى يوقتۇر. ³ ئۇلارنى ئۆز ئۆيلىرىگە ئاچ ياندۇرسام، ئۇلار يولدا ئۈزۈلۈپ كېتىدۇ. ئۇلارنىڭ بەزىسى يىراقتىن كەلگەن ئىكەن». ⁴ ئۇنىڭ شاگىرتلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بەردىكى: «بۇ چۆل يەردە بۇلارنى تويدۇرغىلى كىشى قەيەردىن نان تاپالايدۇ؟» ⁵ ئۇ ئۇلاردىن سورىدىكى: «نەچچە ئېنىڭلار بار؟» ئۇلار: «يەتتە» دېيىشتى. ⁶ ئۇ خەلقنى يەردە ئولتۇرغىلى بۇيرۇدى ۋە يەتتە ناننى ئېلىپ، شۈكۈر ئېيتىپ ئۈشتۈپ، ئالدىغا قويغىلى شاگىرتلىرىغا بەردى ۋە ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا قويدى. ⁷ ئۇلارنىڭ بىرنەچچە ئۇششاق بېلىقلىرى بار ئىدى ۋە ئۇ دۇئا قىلىپ، شۇلارنى خەلقنىڭ ئالدىغا قويغىلى بۇيرۇدى. ⁸ ئۇلار يەپ تويدى ۋە ئاشقان پارچىلاردىن يەتتە سېۋەت يىغىۋالدى. ⁹ ئۇلار تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئاندىن كېيىن ئۇ ئۇلارنى ياندۇرۇپ، ¹⁰ دەرھال شاگىرتلىرى بىلەن كېمىگە كىرىپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى.

پەرىسىيەلەر بىر ئالامەت تىلەيدۇ

11 پەرىسىيەلەر چىقىپ كېلىپ، مۇزاكىرە قىلغىلى باشلاپ، ئۇنى سىناپ ئاسماندىن بىر ئالامەت ئۇنىڭدىن تىلدى. ¹² ئۇ ئۆز روھىدا ئاھ تارتىپ ئېيتتى: «بۇ نەسىل نېمىشقا ئالامەت ئىزدەيدۇ؟ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: بۇ نەسىلگە ھېچبىر ئالامەت بېرىلمەيدۇ». ¹³ ئۇ ئۇلارنى قويۇپ، يەنە كېمىگە كىرىپ ئۇ بىر كانارىغا باردى.

پەرىسىيەلەرنىڭ خېمىرتۇرۇشى

14 ئۇلار نان ئېلىشنى ئۇنتۇغانىدى ۋە كېمىدە بىر ئاندىن باشقا ئۇلارنىڭ ھېچ نەرسىسى يوق ئىدى. ¹⁵ ئۇ ئۇلارغا بۇيرۇپ ئېيتتى: «ئاگاھ بولۇپ، پەرىسىيەلەرنىڭ خېمىرتۇرۇشىدىن ۋە ھىرودىيەنىڭ خېمىرتۇرۇشىدىن ئېھتىيات قىلىڭلار». ¹⁶ ئۇلار «ئېنىمىز يوق» دەپ بىر-بىرى بىلەن سۆزلەشتى. ¹⁷ ئەيسا بۇنى بىلىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمىشقا: < ئېنىمىز يوق > دەپ سۆزلىشىسىلەر؟ تېخى بىلمەيسىلەرمۇ ياكى ئۇقمايسىلەرمۇ؟ كۆڭۈللىرىڭلار ئۇنداق قېلىنمۇ؟ ¹⁸ كۆزلىرىڭلار بار، كۆرمەيسىلەر؟ قۇلاقلىرىڭلار بار، ئاڭلىمايسىلەر؟ ياد قىلمايسىلەرمۇ؟ ¹⁹ بەش ناننى بەش مىڭ كىشىگە ئۈشتۈرۈشنىمدا ئاشقان پارچىلاردىن نەچچە سېۋەت تولدۇرۇپ يىغىۋالدىڭلار؟» ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئون ئىككى» دەپ ئېيتىشتى. ²⁰ «يەتتە ناننى تۆت مىڭ كىشىگە ئۈشتۈرۈشنىمدا پارچىلاردىن نەچچە سېۋەت تولدۇرۇپ يىغىۋالدىڭلار؟» ئۇلار: «يەتتە» دەپ ئېيتىشتى. ²¹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «تېخى ئۇقمايسىلەرمۇ؟»

بەيتسايدادىكى بىر كورنىڭ شىپا تېپىشى

²² ئۇلار بەيتسايداغا كەلدى ۋە كىشىلەر بىر كورنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: «قول تەگكۈزۈپ قويغىن» دەپ ئۇنىڭدىن تىلدى. ²³ ئۇ كورنىڭ قولىدىن تۇتۇپ ئۇنى كەنتتىن تاشقىرى چىقىرىپ، كۆزلىرىگە تۈكۈرۈپ، ئۆز قولىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويۇپ: «بىر نەرسە كۆرسەنمۇ؟» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ²⁴ ئۇ قاراپ: «ئادەملەرنى دەرەختەك پەرق ئېتىپ، ئۇلارنىڭ ماڭغىنىنى كۆرمەن» دەپ ئېيتتى. ²⁵ ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە قولىنى ئۇنىڭ كۆزىگە قويدى. ئۇ تىكىلىپ قاراپ ساقىيىپ، ھەر نەرسىنى روشەن كۆردى. ²⁶ ئۇ ئۇنى ئۆيىگە ئەۋەتىپ: «كەنتكە كىرمىگىن» دەپ ئېيتتى.

پېترۇسنىڭ ئەيسا مەسھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىقى

²⁷ ئەيسا شاگىرتلىرى بىلەن فەيسەرىيە فىلىپپى كەنتلىرىگە چىقتى ۋە يولدا ئۆز شاگىرتلىرىدىن سوراپ ئېيتتى: «ئادەملەر مېنى كىم دەيدۇ؟» ²⁸ ئۇلار ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «ئۇلار چۆمۈلدۈرگۈچى يۇھاننا ۋە بەزىسى ئېلىياس ۋە بەزىسى پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىدۇر دەيدۇ». ²⁹ ئۇ ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن سوراپ ئېيتتى: «ئەمما سىلەر بولساڭلار مېنى كىم دەيسىلەر؟» پېترۇس: «سەن مەسھتۇرسەن» دەپ جاۋاب بەردى. ³⁰ ئۇ بۇنىڭ توغرىسىدىن ھېچكىمگە شۇنى ئېيتماسلىققا چىڭ تەمر قىلدى.

ئەيسا مەسھنىڭ ئۆلۈپ تىرىلىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېيتىشى

³¹ ئۇ ئىبن ئال-ئىنساننىڭ تولا زەخمەت تارتىپ، ئاقساقاللاردىن ۋە باش كاھىنلاردىن ۋە كاتىپلاردىن رەت قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلۈپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قويمىقى كېرەك بولىدىغىنىنى ئۇلارغا ئۇقتۇرغىلى باشلىدى. ³² ئۇ شۇنى ئاشكارا سۆز بىلەن ئېيتتى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى ئۆزىگە ئېلىپ ئۇنى ئەيىبلىگىلى تۇردى. ³³ ئۇ ئۆرۈلۈپ شاگىرتلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ ئېيتتى: «ئەي شەيتان، مەندىن كەتكىن، چۈنكى خۇدانىڭنى كۆزلىمەي، ئادەمنىڭنى كۆزلىمەن». ³⁴ ئۇ خەلق بىلەن شاگىرتلىرىنى چىقىرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «كىمكى كەينىدىن ئەگەشكىلى خالىسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، كرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن. ³⁵ چۈنكى ھەركىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزغىلى خالىسا، ئۇنى يىتتۈرىدۇ ۋە ھەركىم مەن ئۈچۈن ۋە ئىنجىل ئۈچۈن ئۆز جېنىنى يىتتۈرسە، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. ³⁶ چۈنكى ئىنسان بارچە دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆز جېنىنى يىتتۈرسە، نېمە مەنپەئەت بولىدۇ؟ ³⁷ يا ئىنسان ئۆز جېنى ئۈچۈن نېمىنى تۆلەپ بېرەلەيدۇ؟ ³⁸ چۈنكى ھەركىم بۇ بۇزۇق ۋە يامان نەسىلدە مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ئۇياتسا، ئىبن ئال-ئىنسان ھەم ئۆز ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن كەلگەندە ئۇنىڭدىن ئۇياتىدۇ».

تاغدا ئېلىياس ۋە مۇسانىڭ ئەيسا مەسھ بىلەن كۆرۈنۈشى

9¹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: مۇندا تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قۇدرەت بىلەن كەلگىنىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈمنى تېتىمايدۇ».

2 ئالتە كۈندىن كېيىن ئەيسا پېتىروسنى ۋە ياقۇبنى ۋە يۇھاننانى ئۆزى بىلەن ئېلىپ، ئۇلارنى تەنھا بىر ئېگىز تاغقا ئېلىپ چىقتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ چىرايى ئۆزگەردى.

3 لىباسى يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ئاقارتقۇچى ئاقارتالمىغۇدەك پارقىراپ ناھايىتى ئاق بولدى. ⁴ ئېلىياس بىلەن مۇسا ئۇلارغا كۆرۈندى. ئۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشىۋاتكانىدى.

5 پېتىروس سۆز باشلاپ ئەيساغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بىزنىڭ مۇندا تۇرۇشىمىز ياخشىدۇر. ئۈچ سايىۋەن ياسايلى، بىرى ساڭا ۋە بىرى مۇساغا ۋە بىرى ئېلىياسقا» دەپ، ⁶ ئۆزى نېمە دېيىشىنى بىلمىدى، چۈنكى ئۇلار تولا قورقۇپ كەتكەنىدى. ⁷ ئۇ چاغدا بىر بۇلۇت كېلىپ ئۇلارغا سايە قىلدى ۋە بۇلۇتتىن بىر ئاۋاز چىقىپ ئېيتتىكى: «مېنىڭ ئامراق ئوغلۇم بۇدۇر، ئۇنى ئاڭلاڭلار». ⁸ ۋە مانا، ئۇلار ئۆز چۆرىسىگە قاراپ ئۇلارنىڭ ئۆزى بىلەن يالغۇز ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى.

9 ئۇلار تاغدىن چۈشكەندە ئۇ ئۇلارغا: «ئىبن ئال-ئىنسان ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قويمىغۇچە كۆرگىنىڭلارنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار» دەپ بۇيرۇدى. ¹⁰ ئۇلار ئۇ سۆزنى كۆڭۈلدە ساقلاپ ئۆز ئارىلىرىدا: «ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قويماقنىڭ مەنىسى نېمە؟» دەپ سورىشاتتى.

11 ئۇلار ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتىشتى: «نېمە ئۈچۈن كاتىپلار: < ئاۋۋال ئېلىياسنىڭ كەلمىكى كېرەكتۇر > دەيدۇ؟» ¹² ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «دەرۋەقە ئېلىياس ئاۋۋال كېلىپ، ھەرنېمنى جايلايدۇ، ئەمما ئۇنداق بولسا، ئىبن ئال-ئىنسان توغرىسىدا < تولا زەخمەت تارتىپ خار قىلىنىدۇ > دەپ پۈتۈلگىنى قانداق بولىدۇ؟ ¹³ لېكىن سىلەرگە ئېيتىمەنكى، ئېلىياس ھەم كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ توغرىسىدا پۈتۈلگەندەك ئۇلار ھەرنېمە خالسا، ئۇنىڭغا قىلدى».

جىن چاپلاشقان بالىنىڭ ساقايتىلىشى

14 ئۇلار شاگىرتلارغا كەلگەندە كۆردىكى، ئۇلارنىڭ چۆرىسىدە تولا خەلق يىغىلغانىدى ۋە كاتىپلار ئۇلار بىلەن مۇزاكىرىلىشىۋاتقانىدى. ¹⁵ ھەممە خەلق ئۇنى كۆرگەندە ھەيران قېلىپ يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سالام قىلدى ¹⁶ ئۇ ئۇلاردىن سورىدىكى: «ئۇلار بىلەن نېمە بەس-مۇنازىرە قىلىسىلەر؟» ¹⁷ خەلق تىن بىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتىكى: «ئەي ئۇستاز، گاچا روھتىن تۇتۇلغان ئوغلۇمنى ساڭا ئېلىپ كەلدىم. ¹⁸ ئۇ ھەرقەيەردە ئۇنى تۇتسا، ئۇنى يىقتىدۇ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن كۆپۈك كېلىدۇ ۋە چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ ۋە بەدىنى سۇسلىشىپ كېتىدۇ. مەن شاگىرتلىرىڭغا: < ئۇنى چىقىرىڭلار > دېدىم، ئەمما ئۇلار بۇنى قىلالمىدى». ¹⁹ ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي ئىمانسىز نەسل، قاچانغىچە

سىلەر بىلەن بولاي؟ قاچانغىچە سىلەرگە سەۋر-تاقەت قىلاي؟ ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار». ²⁰ ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭغا ئېلىپ كەلدى. روھ ئۇنى كۆرگەندە دەرھال ئۇنى تەۋرەتتى ۋە ئۇ يەرگە يىقىلىپ يۇمىلاندى ۋە ئاغزىدىن كۆپۈك كەلدى. ²¹ ئۇ ئۇنىڭ ئاتىسىدىن: «شۇنداق بولغىنىغا قانچە ۋاقىت بولدى؟» دەپ سورىدى. ئۇ ئېيتتى: «كىچىكلىكىدىن بېرى. ²² روھ ئۇنى يوقاتماق ئۈچۈن پات-پات ھەم ئوتقا، ھەم سۇغا تاشلىدى. لېكىن بىر نېمە قىلالساڭ، بىزگە رەھىم قىلىپ ياردەم قىلغىن». ²³ ئەمما ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قىلالساڭ دەيسەن! ئىشەنگەنگە ھەر نەرسە مۇمكىندۇر». ²⁴ دەرھال بالىنىڭ ئاتىسى قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئىشىنىمەن، ئېتىقادسىزلىقىمغا ياردەم بەرگىن!» ²⁵ ئەيسا خەلقىنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆرۈپ، ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي گاس ۋە گاچا روھ، مەن ساڭا ئەمىر قىلىمەن: ئۇنىڭدىن چىققىن ۋە يەنە ئۇنىڭغا كىرمىگىن». ²⁶ ئۇ ۋارقىراپ ئۇنى قاتتىق تەۋرىتىپ چىقتى ۋە بالا ئۆلۈكتەك بولدى. شۇنداقكى، تولىلىرى: «ئۇ ئۆلدى» دەپ ئېيتىشتى. ²⁷ ئەمما ئەيسا ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ئۇنى قويۇردى ۋە ئۇ قوپتى. ²⁸ ئۇ ئۆيگە كىرىپ، شاگىرتلىرى بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇلار: «بىز نېمە ئۈچۈن ئۇنى چىقىرىلمىدۇق؟» ²⁹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «بۇ جىنس دۇئا ۋە روزىدىن باشقا نەرسە بىلەن چىقىرىلمايدۇ».

ئەيسا مەسھ يەنە ئۆلۈپ تىرىلىشى توغرىسىدا سۆزلەيدۇ

³⁰ ئۇلار ئاندىن چىقىپ، گاللىيەدىن ئۆتتى، ئەمما ئۇ بىر كىمىنىڭ بۇنى بىلىپ قېلىشىنى خالىمىدى. ³¹ چۈنكى شاگىرتلىرىغا تەلىم بېرىپ، ئۇلارغا ئېيتىۋاتتىكى: «ئىبن ئال-ئىنسان ئادەملەرنىڭ قولىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ ۋە ئۇ ئۆلتۈرۈلۈپ ئۈچ كۈندىن كېيىن قوپىدۇ». ³² لېكىن ئۇلار بۇ سۆزنى ئۇقىمىدى ۋە ئۇنىڭدىن سورىغىلى قورقتى.

كىم ئۇلۇغراق؟

³³ ئۇلار كاپەرناھۇمغا كەلدى ۋە ئۆيگە كىرگەندە ئۇ: «يولدا نېمە توغرىسىدا سۆزلەشتىڭلار؟» دەپ ئۇلاردىن سورىدى. ³⁴ ئەمما ئۇلار شۈك تۇردى، چۈنكى ئۇلار يولدا: «قايسىمىز ئۇلۇغراق تۇر» دەپ سۆز تالىشىۋاتقانىدى. ³⁵ ئۇ ئۆلتۈرۈپ ئون ئىككىلەرنى قىچقىرىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «كىمكى بىرىنچى بولغىلى خالىسا، ھەممىلەرنىڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممىسىنىڭ خىزمەتكارى بولسۇن». ³⁶ ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇنى قۇچىقىغا ئېلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: ³⁷ «ھەركىم شۇنداق كىچىك بالىلاردىن بىرىنى مېنىڭ ئىسمىدا قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلىدۇ ۋە ھەركىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەننى قوبۇل قىلىدۇ».

كىمكى بىزگە قارشى بولمىسا، بىز بىلەندۇر

³⁸ يۇھاننا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بىزگە ئەگەشمىگەن بىر كىشىنىڭ سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن يامان روھلارنى چىقارغىنىنى كۆردۈق ۋە بىزگە ئەگەشمىگىنى ئۈچۈن ئۇنى توستۇق». ³⁹ ئەمما ئەيسا ئېيتتى: «ئۇنى توسماڭلار، چۈنكى ھېچكىم مېنىڭ ئىسمىم بىلەن قۇدرەتلىك ئەمەل قىلىپ، دەرھال مېنىڭ ئۈستۈمدىن يامان سۆزلىيەلمەيدۇ. ⁴⁰ چۈنكى كىمكى بىزگە زىت بولمىسا، بىز بىلەندۇر. ⁴¹ شۇنداقلا ھەركىم سىلەرگە مەسھنىڭكى بولغىنىڭلار ئۈچۈن مېنىڭ ئىسمىمدا بىر پىيالە سۇ ئىچۈرسە، بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۆز ئىنئامىنى يىتتۈرمەيدۇ.

توغرا يولدىن تاپدۇرۇش توغرىسىدا

⁴² كىمكى ماڭا ئىشەنگەن شۇ كىچىكلەردىن بىرىنى تاپدۇرسا، ئۇنىڭ بويىغا بىر تۈگمەن تېشى ئېسىلىپ دېڭىزغا تاشلانسا، ئۇنىڭغا ياخشىراق بولاتتى. ⁴³ ئەگەر قولۇڭ سېنى تاپدۇرسا، ئۇنى كەسكىن. چولاق بولۇپ ھاياتلىققا كىرىشنىڭ ئىككى قوللۇق بولۇپ دوزاختىكى ئۆچمەيدىگەن ئوتقا كېتىشىڭدىن ئەۋزەلدۇر. ⁴⁴ ئاندا ئۇلارنىڭ قۇرتى ئۆلمەيدۇ ۋە ئوت ئۆچمەيدۇ. ⁴⁵ ئەگەر پۈتۈڭ سېنى تاپدۇرسا، ئۇنى كەسكىن. توكۇر بولۇپ ھاياتلىققا كىرىشنىڭ ئىككى يۇتۇق بولۇپ دوزاخقا سېلىنىشىڭدىن ئەۋزەلدۇر. ⁴⁶ ئاندا ئۇلارنىڭ قۇرتى ئۆلمەيدۇ ۋە ئوت ئۆچمەيدۇ. ⁴⁷ ئەگەر كۆزۈڭ سېنى تاپدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىغىن. بىر كۆزلۈك بولۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشنىڭ ئىككى كۆزلۈك بولۇپ دوزاخقا سېلىنىشىڭدىن ئەۋزەلدۇر. ⁴⁸ ئاندا ئۇلارنىڭ قۇرتى ئۆلمەيدۇ ۋە ئوت ئۆچمەيدۇ. ⁴⁹ چۈنكى ھەركىم ئوت بىلەن تۈزلەندۈ. ⁵⁰ تۈز ياخشىدۇر. لېكىن تۈز ئۆز تېتىقىنى يىتتۈرسە، ئۇنى نېمە بىلەن ئوڭلايسىلەر؟ ئۆزۈڭلاردا تۈزۈڭلار بولسۇن ۋە ئاراڭلاردا تىنچلىق ساقلاڭلار.

نىكاھلىق تۇرمۇش ۋە تالاق قىلىش توغرىسىدا

10 ¹ ئۇ قويۇپ ئاندىن كېتىپ، يەھۇدىيەنىڭ يەرلىرىگە ۋە ئىئورداننىڭ ئۇ تەرىپىگە كەلدى. يەنە ئۇنىڭ ئالدىغا تولا خەلق يىغىلدى ۋە ئۇ ئۆز ئادىتىدەك يەنە ئۇلارغا تەلىم بەردى. ² پەرسىيىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى سىناپ ئۇنىڭدىن سورىدىكى: «بىر كىشىگە ئۆز خوتۇنىنى تالاق قىلىش جايىزمۇ؟» ³ ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «مۇسا سىلەرگە نېمە بۇيرۇدى؟» ⁴ ئۇلار ئېيتىشتى: «مۇسا تالاق خېتى پۈتۈپ تالاق قىلغىلى ئىجازەت بەردى. ⁵ ئەمما ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەرنىڭ كۆڭۈللىرىڭلارنىڭ قاتتىقلىقى ئۈچۈن سىلەرگە شۇ ئەمرنى پۈتكەن. ⁶ لېكىن دەسلەپتىن تارتىپ يارىتىلغان ۋاقىتتا خۇدا ئۇلارنى ئەر ۋە خوتۇن ياراتتى. ⁷ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئاتا بىلەن ئانىسىنى قويۇپ، ئۆز خوتۇنى بىلەن بىر بولسۇن ⁸ ۋە ئىككىلىسى بىر بەدەن بولسۇن. ئاندىن كېيىن ئۇلار ئىككى ئەمەس، لېكىن بىر بەدەندۇر.

⁹ ئەمدى خۇدانىڭ قوشقىنىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن».

¹⁰ ئۆيدە شاگىرتلىرى يەنە بۇنىڭ توغرىسىدا ئۇنىڭدىن سورىدى. ¹¹ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ھەركىم ئۆز خوتۇنىنى تالاق قىلىپ باشقىسىنى ئالسا، ئۇنىڭغا زىنا قىلىدۇ. ¹² ئەگەر خوتۇن ئۆز ئېرىدىن ئۆزۈلۈشۈپ باشقىسىغا تەگسە، ئۇ ھەم زىنا قىلىدۇ».

بالىلارنىڭ ئەيسا مەسىھ ئالدىغا كەلتۈرۈلۈشى

¹³ ئۇلارغا قول تەگكۈزگەي دەپ، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كىچىك بالىلارنى ئېلىپ كەلدى. لېكىن شاگىرتلار بالىلارنى ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلەدى. ¹⁴ ئەيسا بۇنى كۆرگەندە نارازى بولۇپ ئۇلارغا ئېيتتى: «كىچىك بالىلارنى ماڭا كەلگىلى قويۇپ، ئۇلارنى توسماڭلار، چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى شۇنداقلا ئىشكىدۇر. ¹⁵ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ھەركىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى بىر كىچىك بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئەسلا ئۇنىڭغا كىرمەيدۇ». ¹⁶ ئۇ ئۇلارنى ئۆز قۇچىقىغا ئېلىپ، قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئۇلارنى مۇبارەكلىدى.

ئەيسا مەسىھ ۋە باي يىگىت

¹⁷ ئۇ يولغا چىققاندا بىر كىشى يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنىڭغا تىز پۈكۈپ: «ئەي ياخشى ئۇستاز، ئەبەدىي ھاياتلىققا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە قىلاي؟» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ¹⁸ ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «نېمە ئۈچۈن مېنى ياخشى دەيسەن؟ يېگانە خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەس. ¹⁹ ئەمىرلەرنى بىلىسەن: قاتىل قىلمىغىن، زىنا قىلمىغىن، ئوغرىلىق قىلمىغىن، يالغان گۇۋاھلىق بەرمىگىن، بىر كىمەرسىنىڭ ھەققىنى يېمىگىن، ئاناڭغا ۋە ئاناڭغا ھۆرمەت قىلغىن». ²⁰ ئەمما ئۇ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، بۇنىڭ ھەممىسىنى ياشلىقىمدىن تارتىپ ساقلىدىم». ²¹ ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ ئۇنى دوست تۇتۇپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ساڭا بىر نەرسە كەمدۇر. بېرىپ، ھەممە بارىڭنى سېتىپ پېقىرلارغا بەرگىن ۋە ئاسماندا خەزىنەڭ بولىدۇ ۋە كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن». ²² ئەمما ئۇ بۇ سۆز ئۈچۈن دومىسىيىپ، غەمكىن بولۇپ ئالدىدىن كەتتى، چۈنكى ئۇنىڭ تولا مېلى بار ئىدى. ²³ ئەيسا ئۆز چۆرىسىگە قاراپ شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: «دۆلەتمەنلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى قانداق مۇشكۈلدۇر». ²⁴ شاگىرتلار ئۇنىڭ سۆزىگە ھەيران قالدى. ئەيسا يەنە سۆز قىلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەي بالىلار، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش قانداق مۇشكۈلدۇر. ²⁵ بىر باينىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن بىر تۆگىنىڭ يىڭنە تۆشۈكىدىن ئۆتۈشى ئوڭايراقئۇر». ²⁶ ئەمما ئۇلار ناھايىتى ھەيران قېلىپ، بىر-بىرىگە دېيىشتى: «ئۇنداق بولسا، كىم نىجات تاپالايدۇ؟» ²⁷ ئەيسا ئۇلارغا قاراپ ئېيتتى: «ئادەملەرگە مۇمكىن بولمايدىغان ئىش، لېكىن خۇداغا ئەمەس، چۈنكى خۇداغا ھەر نەرسە مۇمكىندۇر».

ئەيسا مەسھكە ئەگىشىش ئۈچۈن ئاتا قىلىنغان ئىنئام

²⁸ پىترۇس سۆز باشلاپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «مانا بىز ھەر نەرسىنى قويۇپ، ساڭا ئەگەشتۇق». ²⁹ ئەيسا ئېيتتى: «بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: مەن ئۈچۈن ۋە ئىنجىل ئۈچۈن ئۆيىنى يا بۇرادەرلەرنى يا ھەمىشەرىلەرنى يا ئانىنى يا ئاتىنى يا بالىلارنى ياكى ئېكىن يەرلەرنى قويۇپ، ³⁰ ئەمدى شۇ زاماندا قوغلانماقلىق ۋاقىتلىرىدا ئۆيلەرنى ۋە بۇرادەرلەرنى ۋە ھەمىشەرىلەرنى ۋە ئانىلارنى ۋە بالىلارنى ۋە ئېكىن يەرلەرنى يۈز ھەسسەچە ۋە كېلىدىغان ئالەمدە ئەبەدىي ھاياتنى تاپمايدىغان ھېچكىم يوقتۇر. ³¹ لېكىن تولا ئاۋۋالقىلار ئاخىرقىلار ۋە ئاخىرقىلار ئاۋۋالقىلار بولىدۇ».

ئەيسا مەسھنىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۆلۈپ تىرىلىشىنى ئالدىن ئېيتىشى

³² ئۇلار يېرۇسالېمغا چىققىلى يولدا كېتىپ بارغاندا ئەيسا ئۇلارنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. شاگىرتلار ھەيران ئىدى ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر قورقۇپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ يەنە ئون ئىككىلەرنى قىچقىرىپ، ئۆزىگە نېمە ۋەقە بولىدىغىنىنى ئۇلارغا ئېيتقىلى باشلىدى: ³³ «مانا يېرۇسالېمغا چىقىمىز ۋە ئىبن ئال-ئىنسان باش كاھىنلارغا ۋە كاتىپلارغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىپ، تائىپلەرگە تاپشۇرىدۇ. ³⁴ بۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، ئۇنىڭغا تۈكۈرىدۇ ۋە قامچىلايدۇ ۋە ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. ئەمما ئۇ ئۈچ كۈندىن كېيىن قوپىدۇ».

ياقۇب بىلەن يۇھاننانىڭ ئىلتىماسى

³⁵ زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇب بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: «ئەي ئۇستاز، خالايمىزكى، سەندىن ھەرنېمە تىلىسەك، بىزگە قىلىپ بەرگەيسەن». ³⁶ ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟» ³⁷ ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: «سېنىڭ شان-شەرىپىڭدە بىرىمىز ئوڭ يېنىڭدا ۋە بىرىمىز سول يېنىڭدا ئولتۇرۇشنى بىزگە بەرگىن». ³⁸ ئەيسا ئۇلارغا: «تىلىگىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر. مەن ئىچىدىغان پىيالىنى ئىچەلمەيسىلەر ۋە مەن ئالدىدىغان چۆمۈلدۈرۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلەلمەيسىلەر؟» دەپ ئېيتتى. ³⁹ ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتىشتى: «قىلالايمىز». ئەمما ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «مەن ئىچىدىغان پىيالىنى ئىچىمەيسىلەر ۋە مەن ئالدىدىغان چۆمۈلدۈرۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلمەيسىلەر. ⁴⁰ لېكىن ئوڭ يېنىمدا ۋە سول يېنىمدا ئولتۇرۇشنى بەرگىلى ئىختىيار مەندە ئەمەس. ئەمما قايسىلارغا تايىن قىلىنغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ».

⁴¹ ئون شاگىرت بۇنى ئاڭلىغاندا ياقۇب بىلەن يۇھاننادىن خاپا بولدى. ⁴² ئەيسا ئۇلارنى ئۆز ئالدىغا قىچقىرىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «بىلىسىلەركى، تائىپلەرنىڭ ئەمىرلىرى دەپ ئاتالغانلار ئۇلارغا چوڭلۇق قىلىدۇ ۋە ئۇلۇغلىرى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سەلتەنەت قىلىدۇ. ⁴³ لېكىن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا ئۇنداق ئەمەس، بەلكى كىمكى ئاراڭلاردا چوڭ بولغىلى خالسا،

خىزمەتكارىڭلار بولسۇن. ⁴⁴ كىمكى ئاراڭلاردا بىرىنچى بولغىلى خالىسا، ھەممىسىنىڭ قولى بولسۇن. ⁴⁵ چۈنكى ئىبىن ئال-ئىنسان ھەم ئۆزىگە خىزمەت قىلدۇرماق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خىزمەت قىلىپ، تولىلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلغىلى كەلدى.

كۆزى كور بارتىمبۇسنىڭ شىپا تېپىشى

⁴⁶ ئۇلار يېرىخوغا كەلدى. ئۇ ئۆز شاگىرتلىرى ۋە تولا خەلق بىلەن يېرىخودىن چىققاندا تىمبۇسنىڭ ئوغلى بارتىمبۇس دېگەن بىر كور گاداي يولىنىڭ بويىدا ئولتۇراتتى. ⁴⁷ ئۇ ئۇنىڭ نازارەتلىك ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ: «ئەي ئەيسا ئىبىن-داۋۇد، ماڭا رەھىم قىلغىن» دەپ قىچقارغىلى باشلىدى. ⁴⁸ تولا كىشى ئۇنى «شۈك تورغىن» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ: «ئەي ئىبىن-داۋۇد، ماڭا رەھىم قىلغىن» دەپ ئوشۇقراق قىچقىردى. ⁴⁹ ئەيسا توختاپ: «ئۇنى قىچقىرىڭلار» دەپ ئېيتتى. ئۇلار كورنى قىچقىرىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «خاتىرجەم بولۇپ قويغىن! ئۇ سېنى قىچقىرىدۇ». ⁵⁰ ئۇ يېپىنچىسىنى تاشلاپ، ئىتتىك قويۇپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. ⁵¹ ئەيسا سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ساڭا نېمە قىلىشىمنى خالايسىن؟» كور ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي رابىۋى، كۆرىدىغان بولسام ئىدى». ⁵² ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بارغىن، ئىمانىڭ سېنى ساقايتتى». ئۇ دەرھال كۆرىدىغان بولۇپ، يولدا ئۇنىڭغا ئەگەشتى.

ئەيسا مەسىھ تەخەيگە مىنىپ يېرۇسالېمغا كىرىدۇ

11 ¹ ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ يېنىدىكى بەيتىپاگە ۋە بەيتانىياغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىدىن ئىككىنى ئەۋەتىپ، ² ئۇلارغا ئېيتتى: «قېشىڭلاردىكى كەنتكە بېرىڭلار ۋە ئۇ يەرگە بارغاندا دەرھال ھېچ كىشى تېخى مىنىمگەن بىر باغلاقلىق تەخەينى تاپىسىلەر. ئۇنى يېشىپ، ئېلىپ كېلىڭلار. ³ ئەگەر بىرى سىلەرگە: > نېمىشقا بۇنى قىلىسىلەر، دېسە، > خۇداۋەندىگە لازىمدۇر. ئەمما پات بۇ يەرگە ياندۇرۇپ ئەۋەتمدۇ، دەپ ئېيتىڭلار». ⁴ ئۇلار بېرىپ، يولىنىڭ يېنىدىكى بىر دەرۋازىنىڭ سىرتىدا باغلاقلىق تەخەينى تېپىپ، ئۇنى يەشتى. ⁵ ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بەزىسى ئۇلارغا ئېيتتى: «تەخەينى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟» ⁶ ئۇلار ئەيسا ئۇلارغا بۇيرۇغاندەك جاۋاب بەرگەندە، ئۇلار ئۇلارنى يەشكىلى قويدى. ⁷ ئۇلار تەخەينى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۆز لىباسلىرىنى تەخەينىڭ ئۈستىگە سالدى ۋە ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى. ⁸ تولا كىشى لىباسلىرىنى يول ئۈستىگە يايىدى ۋە باشقىلار ئېكىن يەرلەردىن شاخلار كېسىپ يولغا سالدى. ⁹ ئالدىدا ماڭغانلار ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر قىچقىرىپ ئېيتىشتى: «ھەمدۇسانا! خۇداۋەندىنىڭ نامىدا كېلىدىغان مۇبارەكتۇر!» ¹⁰ ئاتىمىز داۋۇدنىڭ كېلىدىغان پادىشاھلىقى مۇبارەكتۇر! ھەمدۇسانا ئەرشنەلادا!» ¹¹ ئۇ يېرۇسالېمغا كېلىپ، بەيت-مۇقەددەسكە كىرىپ ئايلىنىپ ھەر نەرسىنى كۆزدىن كەچۈرۈپ، كۈن كەچ بولغاندا ئون ئىككىلەر بىلەن بەيتانىياغا چىقتى.

ئەنجۇر دەرىخىنىڭ لەنەت قىلىنىشى

¹² ئەتىسى بەيتىيادىن چىققاندا ئاچ قېلىپ، ¹³ يىراقتىن ياپىرقى بار بىر ئەنجۇر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدا بىر نەرسە تاپايلىمىكىن دەپ، تۈۋىگە باردى ۋە ئۇ بەرگە بارغاندا ياپىراقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپمىدى، چۈنكى ئەنجۇر ۋاقتى ئەمەس ئىدى. ¹⁴ ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: «مۇندىن كېيىن ئەبەدىگىچە ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمىسۇن» دەپ ئېيتتى. ئۇنىڭ شاگىرتلىرى بۇنى ئاڭلىدى.

ئەيسا مەسىھنىڭ بەيت-مۇقەددەسنى تازىلىشى

¹⁵ ئۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى ۋە ئۇ بەيت-مۇقەددەسكە كىرىپ، بەيتتە ساتقۇچى ۋە ئالغۇچىلارنى ھەيدەپ چىقارغىلى باشلاپ، سەرراپلارنىڭ جوزىلىرىنى ۋە كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ كۇرسىلىرىنى ئۆرۈۋېتىپ، ¹⁶ ھېچكىمنى بەيت-مۇقەددەستىن بىر نەرسىنى كۆتۈرۈپ ئۆتكىلى قويمىدى. ¹⁷ ئۇ تەلىم بېرىپ ئېيتتى: «مېنىڭ ئۆيۈم ھەممە تائىپىلەر ئۈچۈن دۇئا ئۆيى دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ يۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ ئەمما سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ غېرى قىلىدىڭلار».

¹⁸ باش كاھىنلار بىلەن كاتىپلار بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى يوقاتقىلى ئىزدىدى، لېكىن ئۇنىڭدىن قورقتى. چۈنكى خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران ئىدى. ¹⁹ ئاخشام بولغاندا ئۇ شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى.

قۇرۇپ كەتكەن ئەنجۇر دەرىخى

²⁰ ئەمما ئەتىگەندە ئۆتۈپ كېتىپ بارغاندا، ئۇلار ئەنجۇر دەرىخى يىلتىزىدىن تارتىپ قۇرۇپ كەتكىنىنى كۆردى. ²¹ پېترۇس بولغان ۋەقەنى ياد قىلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، مانا سەن لەنەت قىلغان ئەنجۇر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ». ²² ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «خۇداغا ئىمانىڭلار بولسۇن. ²³ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: ھەركىم شۇ تاغقا: < كۆچۈرۈلۈپ، دېڭىزغا تاشلانغىن > دېسە ۋە ئۆز كۆڭلىدە شەك كەلتۈرمەي ئېيتقىنىنىڭ بولىدىغىنىغا ئىشەنسە، ئۇنىڭغا شۇنداق بولىدۇ. ²⁴ ئۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە ئېيتىمەن: دۇئا قىلغىنىڭلاردا ھەرىپمە تىلىسەڭلار: < تاپتىم > دەپ ئىشىنىڭلار ۋە سىلەرگە بولىدۇ. ²⁵ دۇئا قىلىپ تۇرغىنىڭلاردا بىر كىشىدىن كۆڭۈل ئاغرىقىڭلار بولسا، كەچۈرۈڭلار. شۇ چاغدا ئاسمانلاردىكى ئاتاڭلار ھەم سىلەرگە خاتالىرىڭلارنى كەچۈرىدۇ. ²⁶ لېكىن سىلەر كەچۈرمىسەڭلار، ئاسمانلاردىكى ئاتام ھەم سىلەرنىڭ خاتالىرىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ.

ئەيسا مەسھنىڭ ھوقۇقىنىڭ سۈرۈشتۈرۈلۈشى

²⁷ ئۇلار يەنە يېرۇسالېمغا كەلدى. ئۇ ئۆزى بەيت-مۇقەددەستە ئايلىنىپ يۈرگەندە باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ²⁸ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «نېمە قۇدرەت بىلەن شۇنى قىلسەن ياكى شۇنى قىلغىلى ساڭا كىم قۇدرەت بەردى؟» ²⁹ ئەيسا جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «مەن ھەم سىلەردىن بىر سۆز سوراي، ماڭا جاۋاب بېرىڭلار ۋە مەن شۇنى نېمە قۇدرەت بىلەن قىلغىنىمنى سىلەرگە ئېيتاي. ³⁰ يۇھاننانىڭ چۆمۈلدۈرۈشى ئاسماندىن ئىدىمۇ ياكى ئادەملەردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بېرىڭلار». ³¹ ئۇلار ئۆز ئارىسىدا مەسلىھەت قىلىشىپ ئېيتىشتى: «ئەگەر ئاسماندىن دېسەك، بىزگە: < ئۇنداق بولسا، نېمىشقا ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار > دېدۇ. ³² لېكىن ئەگەر ئادەملەردىن دېسەك بولمايدۇ» دەپ قوۋمىدىن قورقتى، چۈنكى ھەممىسى يۇھاننانى بىر ھەق پەيغەمبەر دەپ بىلەتتى. ³³ ئۇلار جاۋاب بېرىپ ئەيساغا ئېيتتى: «بىلمەيمىز». ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «گۇنداقتا، مەن ھەم نېمە قۇدرەت بىلەن شۇنى قىلغىنىمنى سىلەرگە ئېيتمايمەن».

ئۈزۈمزارلىق ۋە يامان باغۋەنلەر توغرىسىدىكى تەمسىل

12 ¹ ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆز قىلغىلى باشلىدى: «بىر ئادەم بىر ئۈزۈمزارلىق سېلىپ، چۆرىسىنى چىتلاپ، بىر شىرنە كۆلچىكى كولاپ، بىر مۇنار ياساپ، ئۇنى باغۋەنلەرگە تاپشۇرۇپ، باشقا يۇرتقا سەپەر قىلدى. ² ۋاقىت بولغاندا باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقنىڭ مېۋىسىدىن ئالغىلى باغۋەنلەرنىڭ ئالدىغا بىر قۇل ئەۋەتتى. ³ ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا تاياق ئۇرۇپ، قۇرۇق ياندۇردى. ⁴ ئۇ ئۇلارغا يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتتى. ئۇلار ئۇنى ئۇرۇپ بېشىنى بېرىپ، ھاقارەت قىلدى. ⁵ ئۇ يەنە باشقىسىنى ئەۋەتتى، ئەمما ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈردى. ئۇلار تولا باشقىلارنى شۇنداق قىلىپ بەزىسىگە تاياق ئۇرۇپ، بەزىسىنى ئۆلتۈردى. ⁶ ئۇنىڭ ئامراق بىر ئوغلى ھەم بار ئىدى. > ئۇلار ئوغلۇمغا يۈز-خاتىرە قىلغاي» دەپ ئۇ ئاخىر ئۇلارغا ئۇنى ئەۋەتتى. ⁷ لېكىن باغۋەنلەر ئۆز ئارىلىرىدا: < بۇ ۋارىستۇر. كېلىڭلار ئۇنى ئۆلتۈرەيلى ۋە مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ > دەپ ئېيتىشتى. ⁸ شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۆلتۈرۈپ، ئۈزۈمزارلىقتىن تاشقىرى تاشلىدى. ⁹ ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى نېمە قىلىدۇ؟ ئۇ كېلىپ، باغۋەنلەرنى يوقىتىپ، ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ. ¹⁰ > تامچىلار رەت قىلغان تاش ئۆزى بۇرچەك تېشى بولدى.

¹¹ خۇداۋەندە تەرىپىدىن شۇنداق بولدى ۋە كۆزلىرىمىزدە ئاجايىپتۇر؛ دەپ پۈتۈلگەننى ھېچ ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟»

¹² ئۇلار ئۇنى تۇتقىلى ئىزدىدى، لېكىن خەلقىتىن قورقتى، چۈنكى بۇ تەمسىلنى ئۇلارنىڭ ئۆز توغرىسىدا ئېيتقىنىنى ئۇقتى. شۇڭا ئۇلار ئۇنى قويۇپ كەتتى.

قەيسەرگە باج بېرىش توغرىسىدا بىر سوئال

¹³ ئۇلار ئۇنى سۆز بىلەن تۇتقىلى پەرىسىيەلەردىن ۋە ھىروودەسىيەلەردىن بىرنەچچىسىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. ¹⁴ ئۇلار كېلىپ، ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، سېنىڭ سادىق بولۇپ، ھېچكىمدىن پەرۋا قىلمىغىنىڭنى بىلىمىز، چۈنكى ئادەملەرگە يۈز-خاتىرە قىلماي، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى راستلىق بىلەن ئۆگەتتىسەن. قەيسەرگە باج بەرمەك جايىزمۇ، ئەمەسمۇ؟ بېرەيلىمۇ ياكى بەرمەيلىمۇ؟» ¹⁵ ئۇ ئۇلارنىڭ رىياسىنى بىلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمىشقا مېنى سىنايسىلەر؟ ماڭا بىر دىنار ئېلىپ كېلىڭلار، كۆرۈپ باقاي.» ¹⁶ ئۇلار ئېلىپ كەلگەندە ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «بۇ سۈرەت ۋە خەت كىمىنىڭكىدۇر؟ ئۇلار ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قەيسەرنىڭكى.» ¹⁷ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «قەيسەرنىڭكىنى قەيسەرگە ۋە خۇدانىڭكىنى خۇداغا بېرىڭلار.» ئۇلار ئۇنىڭغا ئەجەبلەندى.

سادۇقىيلار ئۆلۈمدىن تىرىلىپ قوپۇش توغرىسىدا سوئال سورايدۇ

¹⁸ ئۆلۈمدىن تىرىلىپ قوپۇش يوق دېگەن سادۇقىيلار كېلىپ، ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: ¹⁹ «ئەي ئۇستاز، مۇسا بىزگە پۈتكەنكى، ئەگەر بىر كىشىنىڭ بۇرادىرى ئۆلۈپ خوتۇننى تۇل قويسا ۋە بالىسى بولمىسا، خوتۇننى بۇرادىرى ئېلىپ، ئۆز بۇرادىرىگە نەسىل قوپۇرسۇن. ²⁰ يەتتە بۇرادەر بار ئىدى ۋە ئاۋۋالقىسى خوتۇن ئېلىپ، ئۇرۇق-ئەۋلاد قويماي ئۆلدى. ²¹ ئۇنى ئىككىنچىسى ئېلىپ، ئۇرۇق-ئەۋلاد قويماي ئۆلدى ۋە ئۈچىنچىسى ھەم شۇنداق قىلدى. ²² يەتتىسىنىڭ ھېچبىرى ئۇرۇق-ئەۋلاد قويمىدى. ھەممىسىدىن كېيىن خوتۇن ھەم ئۆلدى. ²³ قىيامەتتە ئۇلارنىڭ قايسىسىنىڭ خوتۇنى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىلىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى.» ²⁴ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «مۇقەددەس يازمىلارنى ۋە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلىمىگەچ ئېزىقىپ كەتكەن ئەمەسمۇسىلەر؟ ²⁵ چۈنكى ئۇلار ئۆلۈكلەر ئارىسىدىن قوپقاندىن كېيىن خوتۇن ئالمايدۇ، ئەرگە تېگمەيدۇ، لېكىن ئاسمانلاردىكى پەرىشتىلەردەك بولىدۇ. ²⁶ ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىپ قوپۇرۇلمىقى توغرىسىدىن بولسا مۇسانىڭ كىتابىدا تىكەن توغرىسىدىكى بۆلۈمدە خۇدا قانداق سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا: < مەن ئىبراھىمنىڭ تەڭرىسى ۋە ئىسھاقنىڭ تەڭرىسى ۋە ياقۇبنىڭ تەڭرىسىدۇرمەن > دەپ ئېيتقىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ ²⁷ خۇدا ئۆلۈكلەرنىڭ تەڭرىسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭكىدۇر. تولا ئېزىقىپسىلەر.»

ھەممىدىن چوڭ ئەمەر

²⁸ كاتىپلاردىن بىرى ئۇلارنىڭ سۆز تالاشقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئۇلارغا ياخشى جاۋاب بەرگىنىنى بىلىپ كېلىپ: «قايسى ئەمەر ھەممىدىن ئاۋۋالقىدۇر» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ²⁹ ئەيسا جاۋاب بەردىكى: «ئاۋۋالقىسى بۇدۇر: < ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل، تەڭرىمىز

خۇداۋەندە يېگانە خۇداۋەندىدۇر. ³⁰ رەب خۇدايىڭنى پۈتۈن كۆڭلۈڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ ۋە پۈتۈن ئەقلىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن دوست تۇتقىن. ³¹ ئىككىنچىسى بۇدۇركى، < ھەقىمەسايەڭنى ئۆزۈڭدەك دوست تۇتقىن. > بۇلاردىن چوڭراق ئەمىر يوقتۇر. ³² كاتىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، ئېيتقىنىڭ ھەقىقەتەن راست. خۇدا بىر ۋە ئۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر. ³³ ئۇنى ھەممە كۆڭۈلدىن ۋە ھەممە پەمدىن ۋە ھەممە جاندىن ۋە ھەممە كۈچتىن دوست تۇتماق ۋە ھەقىمەسايىنى ئۆزىدەك دوست تۇتماق ھەممە كۆيدۈرىدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە باشقا قۇربانلىقلاردىن ئەۋزەلدۇر. ³⁴ ئەيسا ئۇنىڭ ئەقلىلىق بىلەن جاۋاب بەرگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن» دەپ ئېيتتى. شۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن يەنە سورىغىلى جۈرئەت قىلمىدى.

مەسھ كىمىنىڭ ئوغلىدۇر؟

³⁵ ئەيسا بەيت-مۇقەددەستە تەلىم بېرىپ تۇرغىنىدا سۆز قىلىپ ئېيتتى: «كاتىپلار مەسھنى داۋۇدنىڭ ئوغلى دەپ قانداق دېيەلەيدۇ؟ ³⁶ داۋۇد ئۆزى مۇقەددەس روھ بىلەن ئېيتتىكى: < رەب مېنىڭ خۇداۋەندەمگە ئېيتتى: مەن دۈشمەنلىرىڭنى قەدەمگەڭ قىلغۇچە مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن. >

³⁷ داۋۇد ئۆزى ئۇنى خۇداۋەندە دېسە، ئۇ قانداق ئۇنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟» خەلقنىڭ كۆپچىلىكلىرى خۇشلۇق بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلايتتى.

ئەيسا مەسھ رىيا قىلغۇچى كاتىپلارنى ئەيىبلەيدۇ

³⁸ ئۇ ئۆز تەلىمىدە ئېيتتى: «ئۇزۇن تونلار كىيىپ يۈرۈپ، بازارلاردا سالام ئېلىپ، ³⁹ سىناگوگلاردا ئاۋۋالقى ئورۇنلارنى ۋە زىياپەتلەردە تۆردە ئولتۇرۇشنى ياخشى كۆرگەن كاتىپلاردىن ئېھتىيات قىلىڭلار. ⁴⁰ ئۇلار تۇل خوتۇنلارنىڭ ئۆيلىرىنى يەپ، نىقابلىنىپ ئۇزۇن دۇتالار ئوقۇيدۇ. بۇلار قاتتىقراق ھۆكۈم تاپىدۇ.»

پېكىر تۇل خوتۇننىڭ ئىسمى

⁴¹ ئەيسا خەزىنىنىڭ ئۇتتۇرىدا ئولتۇرۇپ خەلقنىڭ خەزىنىگە پۇل سالغىنىغا قارىۋاتاتتى. تولا بايلار جىق سالىدى. ⁴² بىر پېقىر تۇل خوتۇن كېلىپ، ئىككى مىس تىيىن، يەنى پۇلنىڭ تۆتتىن بىرى باھاسىدىكى پۇل سالىدى. ⁴³ ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىنى قىچقىرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «بەرھەق،

سىلەرگە ئېيتىمەن: ئۇشۇ بۇ پېقىر تۇل خوتۇن خەزىنىگە پۇل سالغانلارنىڭ ھەممىسىدىن ئوشۇقراق سالىدى. ⁴⁴ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز زىيادىلىكىدىن سالىدى، لېكىن ئۇ ئۆز يوقلۇقىدىن ئۆزىنىڭ بارچە بارىنى، تىرىكچىلىكىنىڭ ھەممىسىنى سالىدى».

ئاخىرقى زامانلاردىكى ئالامەتلەر

13 ¹ ئۇ ئۆزى بەيت-مۇقەددەستىن چىققاندا شاگىرتلاردىن بىرى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي ئۇستاز، مانا قانداق تاشلار ۋە ئىمارەتلەر ئىكەن!» ² ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «شۇ ئىمارەتلەرنى كۆرسەنمۇ؟ تاش ئۈستىدە تاش يىقىلماي قالمايدۇ».

³ ئۇ ئۆزى زەيتۇن تېغىدا بەيت-مۇقەددەستىنىڭ ئۆتتۈرىدا ئولتۇرغاندا پېتىروس ۋە ياقۇب ۋە يۇھاننا ۋە ئاندرەياس تەنھادا ئۇنىڭدىن سورىدىكى: ⁴ «بىزگە ئېيتىپ بەرگىن، ئۇشۇ ۋەقەلەر قاچان بولىدۇ ۋە بۇ ھەممىسىنىڭ بەجا كەلتۈرۈلۈشىنىڭ ئالامىتى نېمىدۇر؟» ⁵ ئەيسا سۆز باشلاپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئاگاھ بولۇڭلار، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرمىسۇن.

⁶ تولا كىشى مېنىڭ نامىدا كېلىپ: < مەن ئۇدۇرمەن > دەپ تولا كىشىنى ئازدۇرىدۇ. ⁷ ئەمما جەڭ شاۋقۇنلىرى بىلەن جەڭ خەۋەرلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا قورقماڭلار. بۇنىڭ بولۇشى كېرەكتۇر، لېكىن تېخى ئاخىرى ئەمەس. ⁸ چۈنكى تائىپە تائىپىگە ۋە مەملىكەت مەملىكەتكە قارشى قويدۇ. يەردىن يەرگە زىلزىلىلەر بولۇپ، ئاچارچىلىقلار ۋەقە بولىدۇ. تولغاقلارنىڭ باشلىنىشى شۇدۇر.

⁹ ئەمما ئۇزۇڭلار ئاگاھ بولۇڭلار. ئۇلار سىلەرنى سوتقا تاپشۇرۇپ بېرىدۇ. سىناگوگلاردا قامچىلىنىپ، مەن ئۈچۈن ۋالىيلار بىلەن پادىشاھلارنىڭ ئالدىغا ئۇلارغا كۇۋاھلىق بولماق ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلسىلەر. ¹⁰ ئاۋۋال ئىنجىل ھەممە تائىپىلەرگە جاكارلىنىدۇ. ¹¹ ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بەرگىلى ئېلىپ بارغىنىدا، نېمە ئېيتىدىغىنىڭلارنى ئىلگىرىدىن ئەندىشە قىلماڭلار. لېكىن شۇ سائەتتە سىلەرگە نېمە بېرىلسە، شۇنى ئېيتىڭلار، چۈنكى سۆز قىلغۇچى سىلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھتۇر. ¹² بۇرادەر بۇرادەرنى ۋە ئاتا بالىنى ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بالىلار ئاتا-ئانىغا قارشى قوپۇپ ئۇلارنى ئۆلتۈرگۈزىدۇ. ¹³ مېنىڭ ئىسمىم ئۈچۈن ھەممىسىدىن يامان كۆرۈلىسىلەر. لېكىن ئاخىرىغىچە سەۋر قىلىپ تۇرغۇچى ئۆزى قۇتۇلىدۇ.

¹⁴ ئەمما < خارابىلىقنىڭ يىرگىنىچىنىڭ > جايىز ئەمەس يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا — ئوقۇغۇچى شۇنى پەملىسۇن — ئۇ ۋاقىت يەھۇدىيەدىكىلەر تاغلارغا قاچسۇن. ¹⁵ ئۆگزىدىكىلەر چۈشۈپ ئۆيىدىن بىر نەرسە ئالغىلى كىرمىسۇن. ¹⁶ ئېكىن يېرىدىكىلەر ئۆز لىباسىنى ئالغىلى يانمىسۇن. ¹⁷ ئەمما ۋاي ئۇ كۈنلەردە ھامىلىدار بولغانلارغا ۋە ئېمىتىدىغانلارغا! ¹⁸ لېكىن دۇئا قىلىڭلاركى، قېچىشىڭلار قىشتا بولمىسۇن. ¹⁹ چۈنكى خۇدا

ياراتقان دۇنيانىڭ دەسلەپىدىن مۇشۇ چاغىچە ۋەقە بولمىغان ۋە ئەسلا بولمايدىغان تەڭلىك ئۇ كۈنلەردە بولىدۇ. ²⁰ ئەگەر خۇداۋەندە ئۇ كۈنلەرنى قىسقارتىمىسا ئىدى، ھېچبىر ئادەم قۇتۇلماس ئىدى. لېكىن ئۇ ئۆزى ئىختىيار قىلغان ئىلغانغانلار ئۈچۈن ئۇ كۈنلەرنى قىسقارتقان.

²¹ ئۇ ۋاقىت بىرى سىلەرگە: < مانا مەسىھ مۇندادۇر، مانا ئانادۇر > دېسە، ئىشەنمەڭلار. ²² چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر قويۇپ، ئالامەتلەر ۋە مۆجىزىلەر قىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن، مۇمكىن بولسا، ئۇلار ئىلغانغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. ²³ ئەمما سىلەر ئاگاھ بولۇڭلار. مانا ھەر نەرسىنى ئىلگىرىدىن سىلەرگە خەۋەر بەردىم.

²⁴ ئەمما ئۇ كۈنلەردە شۇ تەڭلىكتىن كېيىن، ئاپتاپ قاراڭغۇ بولىدۇ ۋە ئاي ئۆز يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ. ²⁵ يۇلتۇزلار كۆكتىن چۈشىدۇ ۋە ئاسمانلاردىكى قۇۋۋەتلەر تەۋرىنىدۇ. ²⁶ ئۇ ۋاقىت ئۇلار ئىمىن ئال-ئىنسان تولا قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. ²⁷ ئۇ ۋاقىت ئۇ پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، يەرنىڭ بېشىدىن ئاسماننىڭ بېشىغىچە تۆت تەرەپتىن ئۆز ئىلغانغانلىرىنى يىغىدۇ.

²⁸ ئەمدى ئەنجۈر دەرىخىدىن شۇ تەمسىلنى ئۆگىنىڭلار. ئۇنىڭ شاخلىرى يۇمشاپ ياپراق چىقارغاندا يازنىڭ يېقىن ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. ²⁹ شۇنداق ھەم سىلەر بۇنىڭ ھەممىسىنى كۆرگەندە، بۇ يېقىن بولۇپ ئىشكىنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ دەپ بىلىڭلار. ³⁰ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: بۇنىڭ ھەممىسى بولمىغۇچە بۇ نەسىل ئۆتمەيدۇ. ³¹ ئاسمان ۋە يەر يوقىلىدۇ، لېكىن مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. ³² ئەمما ئۇ كۈننى ۋە ئۇ سائەتنى ئاتىدىن باشقا، خاھى ئاسمانلاردىكى پەرىشتىلەر بولسا، خاھى ئوغۇل بولسا ھېچكىم بىلمەيدۇ. ³³ ئاگاھ بولۇپ ئويغاق تۇرۇڭلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت قاچان بولىدىغىنىنى بىلمەيسىلەر.

³⁴ بىر ئادەم سەپەر قىلىپ ئۆيىنى قويۇپ، ئۆز قۇللىرىغا باشقۇرۇش ھوقۇقىنى بېرىپ، ھەربىرىگە ئۆز ئىشىنى تەيىنلەپ، دەرۋازىۋەنگە ئويغاق تۇرغىلى بۇيرۇغاندەك، ³⁵ سىلەرگە بۇيرۇيمەنكى، ئويغاق تۇرۇڭلار. ئۆي خوجىسى ئاخشامدىمۇ يا يېرىم كېچىدىمۇ يا خوراز چىلىنغان ۋاقىتتىمۇ يا تاڭ ئاتقاندىمۇ كېلىدىغىنىنى بىلمەيسىلەر. ³⁶ تۇيۇقسىز كەلسە، سىلەرنى ئۇخلاغلىق تاپمىسۇن. ³⁷ سىلەرگە ئېيتقىنىمنى ھەممەڭلارغا ئېيتىمەن: ئويغاق تۇرۇڭلار!».

ئەيسا مەسىھنى ئۆلتۈرۈش سۈيىقەستى

14 ¹ پاسىخا ۋە پېتىر نان ھېيتىگە ئىككى كۈن قالغانىدى. باش كاھىنلار ۋە كاتىپلار ئۇنى ھىيلە بىلەن تۇتۇپ ئۆلتۈرگىلى ئىزدەيتتى. ² ئەمما ئۇلار: «ھېيتتا بولمىسۇن. بولمىسا خەلقنىڭ ئارىسىدا غەلۋە بولۇشى مۇمكىن» دەپ ئېيتىشتى.

ئەيسا مەسھنىڭ قىممەت باھالىق ياغ بىلەن ياغلىنىشى

³ ئۇ بەيتانىدا بولۇپ، پېسە سىموننىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا بىر خوتۇن بىر ئاق قاشتېشى شېشىدە قىممەت باھا خۇشبوۋى ساپ سۇمبۇل يېغىنى ئېلىپ كېلىپ، ئاق قاشتېشى شېشىنى سۇندۇرۇپ، ئۇنىڭ بېشىغا تۆكتى. ⁴ بەزىلەر خاپا بولۇپ: «نېمىشقا بۇ خۇشبوۋى ياغ ئىسراپ بولدى؟» ⁵ چۈنكى بۇ خۇشبوۋى ياغ ئۈچ يۈز دىناردىن ئوشۇقراق پۇلغا سېتىلىپ پېقىرلارغا بېرىلسە بولاتتى» دەپ ئېيتىشىپ، ئۇنىڭغا تاپا قىلغىلى تۇردى. ⁶ لېكىن ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۇنى قويۇڭلار، نېمىشقا ئۇنى غەمكىن قىلىسىلەر؟ ئۇ ماڭا ياخشى بىر ئىش قىلدى. ⁷ مانا پېقىرلار ھەمىشە سىلەر بىلەندۇر ۋە قاچان خالىسىڭلار ئۇلارغا ياخشىلىق قىلالايسىلەر. لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن ئەمەسمەن. ⁸ ئۇ ئۆزى قولىدىن كېلىشىچە قىلدى ۋە ئىلگىرىدىن بەدىنىمنى دەپنە قىلىنماققا ياغلىدى. ⁹ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەنكى، پۈتۈن دۇنيادا نە يەردە بۇ ئىنجىل جاكارلانسا، ئۇنىڭ شۇ قىلغىنى ھەم ئۇنىڭ خاتىرىسى ئۈچۈن خەۋەر بېرىلىدۇ».

يەھۇدانىڭ ئەيسا مەسھكە ساتقۇنلۇق قىلىشى

¹⁰ ئون ئىككىلەرنىڭ بىرى، يەنى ئىشقاىيوت يەھۇدا ئۇنى ئۇلارغا تۇتۇپ بەرگىلى باش كاهىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. ¹¹ ئۇلار بۇنى ئاڭلىغاندا خۇش بولۇپ، ئۇنىڭغا كۈمۈش بەرگىلى ۋەدە قىلىشتى ۋە ئۇ ئۇنى ئۇلارغا تۇتۇپ بەرگىلى مۇناسىپ پۇرسەت ئىزدەتتى.

پاسىخا تائامغا تەييارلىق كۆرۈش

¹² پېتىر نان ھېيتىنىڭ ئاۋۋالقى كۈنى ئۇلار پاسىخا قوزىسىنى قۇربانلىق قىلغاندا ئۇنىڭ شاگىرتلىرى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «قەيەرگە بېرىپ، ساڭا پاسىخا قوزىسىنى يېگىلى تەييار قىلىشىمىزنى خالايسىن؟» ¹³ ئۇ شاگىرتلىرىدىن ئىككىسىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «شەھەرگە كىرىڭلار. ئۇ يەردە بىر سۇ كوزىسى كۆتۈرگەن بىر ئادەم سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار. ¹⁴ ئۇ كىرگەن ئۆينىڭ ئۇلۇغىغا ئېيتىڭلار: < ئۇستاز ئېيتىدۇكى، مەن شاگىرتلىرىم بىلەن پاسىخا قوزىسىنى يەيدىغان مېھمانخانا نە يەردىدۇر؟ > ¹⁵ ئۇ ئۆزى سىلەرگە بىسات سېلىقلىق تەييارلانغان چوڭ بىر بالىخانا كۆرسىتىدۇ. بىزگە ئاندا تەييارلىق قىلىڭلار». ¹⁶ شاگىرتلار چىقىپ شەھەرگە كىرىپ، ھەممىسى ئۇ ئۇلارغا ئېيتقاندەك تاپىپ، پاسىخا قوزىسىنى تەييار قىلىشتى.

ئەيسا مەسىھ يەنە ئۆلۈپ تىرىلىشىنى ئالدىن ئېيتىدۇ

¹⁷ ئاخشام بولغاندا ئۇ ئون ئىككىلەر بىلەن كەلدى. ¹⁸ ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ يېگىنىدە، ئەيسا ئېيتتى: «بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: سىلەردىن بىرى، يەنى مەن بىلەن تائام يەيدىغان ئۆزى مېنى تۇتۇپ بېرىدۇ». ¹⁹ ئۇلار غەمكىن بولۇپ بىردى- بىردىن ئۇنىڭغا: «ئۇ مەن بولامدەن؟» دېگىلى باشلىدى. ²⁰ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئون ئىككىلەردىن بىرى، يەنى مەن بىلەن قاچىغا تۆگۈرگەن ئۆزى ئۇدۇر. ²¹ دەرۋەقە ئىبن ئال-ئىنسان ئۆز توغرىسىدا پۈتۈلگەندەك كېتىدۇ. لېكىن ۋاي ئىبن ئال-ئىنساننىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتە بولغان ئادەمگە! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا، ئۇنىڭغا ياخشى بولاتتى».

پاسىخا تائامى

²² ئۇلار تائام يېگىنىدە ئەيسا بىر ناننى ئېلىپ دۇئا ئوقۇپ، ئۇنى ئوشتۇپ ئۇلارغا بېرىپ ئېيتتى: «ئېلىپ يەڭلار، بۇ مېنىڭ بەدىنىمدۇر». ²³ ئۇ بىر جامنى ئېلىپ شۈكۈر ئېيتىپ، ئۇلارغا بەردى ۋە ھەممىسى ئۇنىڭدىن ئىچتى. ²⁴ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «توللار ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان قېنىم، يەنى ئەھدىنىڭ قېنى بۇدۇر. ²⁵ بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىمەن: خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئۇنى يېڭىدىن ئىچىدىغان كۈنگىچە ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىسىدىن يەنە ئەسلا ئىچمەيمەن». ²⁶ ئۇلار ھەمد شېئىرىنى ئوقۇغاندىن كېيىن زەيتۇن تېغىغا چىقتى.

ئەيسا مەسىھنىڭ پېتىروس ئۇنى ئىنكار قىلىشىنى ئالدىن ئېيتىشى

²⁷ ئەيسا ئۇلارغا ئېيتتى: «ھەممەڭلار تايىسىلەر، چۈنكى <پادىچىنى ئۇرىمەن ۋە قويلار پاراكەندە بولىدۇ> دەپ پۈتۈلگەندۇر. ²⁸ لېكىن مەن تىرىلىپ قوپۇرۇلغاندىن كېيىن سىلەردىن ئىلگىرى گالىلىيەگە بارمەن». ²⁹ پېتىروس ئۇنىڭغا ئېيتتى: ھەممىسى تايىسا ھەم، مەن ھەرگىز تايمايمەن». ³⁰ ئەيسا ئۇنىڭغا ئېيتتى: «بەرھەق، ساڭا ئېيتىمەن: بۈگۈن كېچە خوراز ئىككى مەرتىۋە چىللىماستىن ئىلگىرى سەن مېنى ئۈچ مەرتىۋە ئىنكار قىلسەن». ³¹ لېكىن ئۇ تېخى چىڭ سۆز قىلىپ: «ئەگەر سەن بىلەن ئۆلسەم ھەم، سېنى ھەرگىز ئىنكار قىلمايمەن» دەپ ئېيتتى ۋە ھەممىسى ھەم شۇنداق ئېيتىشتى.

ئەيسا مەسىھنىڭ گېتىسمانە دە دۇئا قىلىشى

³² ئۇلار گېتىسمانە دېگەن بىر باغقا كەلدى ۋە ئۇ ئۆز شاگىرتلىرىغا ئېيتتى: «مەن دۇئا قىلىپ بولغۇچە مۇندا ئولتۇرۇڭلار». ³³ ئۇ پېتىروسنى ۋە ياقۇبىنى ۋە يۇھاننانى ئۆزى بىلەن ئېلىپ، دەھشەتكە چۈشۈپ تولا بىئارام بولغىلى تۇرۇپ، ³⁴ ئۇلارغا ئېيتتى: «جېنىم ئۆلگۈدەك تولا

غەمكىندۇر، مۇندا قېلىپ ئويغاق تۇرۇڭلار. ³⁵ ئۇ ئازغىنا ئىلگىرى بېرىپ، يەرگە چۈشۈپ: «مۈمكىن بولسا، بۇ سائەت مەندىن ئۆتسۇن» دەپ دۇئا قىلدى. ³⁶ ئۇ يەنە ئېيتتى: «ئەي ئاببا ئانا، ساڭا ھەر نەرسە مۈمكىندۇر. بۇ پىيالىنى مەندىن ئۆتكۈزگىن. لېكىن مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن». ³⁷ ئۇ يېنىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئۇخلاغلىق تېپىپ پېتروسقا ئېيتتى: «ئەي سەمون، ئۇخلايمسەن؟ بىر سائەت ئويغاق تۇرالمىدىڭمۇ؟ ³⁸ ئويغاق تۇرۇپ، دۇئا قىلىڭلاركى، سىناققا چۈشمىگەيسىلەر. روھ ھازىر، لېكىن جىسىم زەئىپتۇر». ³⁹ ئۇ يەنە بېرىپ، دۇئا قىلىپ ئىلگىرىكى سۆزلەرنى ئېيتتى. ⁴⁰ ئۇ يېنىپ كېلىپ، يەنە ئۇلارنى ئۇخلاغلىق تاپتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېغىرلاشقاندى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە جاۋاب بېرىشنى بىلمىدى. ⁴¹ ئۇ ئۈچىنچى مەرتىۋە كېلىپ، ئۇلارغا ئېيتتى: «ئەمدى ئۇخلاپ راھەت ئېلىڭلار، ئەمدى بولدى! سائەت كەلدى. مانا ئىبن ئال-ئىنسان گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ⁴² قويۇڭلار كېتەيلى، مانا مېنى تۇتۇپ بەرگۈچى يېقىن كەلدى.

ئەيسا مەسھەننىڭ تۇتقۇن قىلىنىشى

⁴³ ئۇ تېخى سۆز قىلىپ تۇرغىنىدا دەرھال ئون ئىككىلەرنىڭ بىرى، يەنى يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ بىلەن باش كاھىنلاردىن ۋە كاتىپلاردىن ۋە ئاقساقاللاردىن چوڭ بىر توپ خەلق قىلىچ ۋە ھاسا بىلەن كەلدى. ⁴⁴ ئۇنى تۇتۇپ بەرگۈچى ئۇلار بىلەن مەسلىھەت قىلىپ بىر بەلگە بېرىپ ئېيتقاندىكى: «كىمنى سۆيسەم ئۇدۇر. ئۇنى تۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ بېرىڭلار». ⁴⁵ ئۇ يېتىپ كەلگەندە دەرھال ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئەي ئۇستاز» دەپ ئۇنى سۆيدى. ⁴⁶ ئۇلار قوللىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە سېلىپ ئۇنى تۇتتى. ⁴⁷ ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بىرى قىلىچنى سۇغۇرۇپ، ئۇلۇغ كاھىننىڭ قولىنى ئۇرۇپ، قۇلقىنى كەستى. ⁴⁸ ئەيسا سۆز قىلىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «بۇلاڭچى ئۈستىگە چىققاندا مېنى تۇتقىلى قىلىچ ۋە ھاسا ئېلىپ چىقتىڭلار. ⁴⁹ ھەر كۈن بەيت-مۇقەددەستە سىلەر بىلەن بولۇپ تەلىم بېرەتتىم ۋە مېنى تۇتمىدىڭلار. لېكىن مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بەجا كەلتۈرۈلۈشى ئۈچۈن شۇنداق بولدى.» ⁵⁰ ئۇ ۋاقىت شاگىرتلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى قويۇپ قاچتى. ⁵¹ ئۆز يالىڭاچ بەدىنىگە بىر كاناپ رەخت ياپقان بىر يىگىت ئۇنىڭغا ئەگەشتى ۋە ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋالدى. ⁵² ئەمما ئۇ كاناپ رەختنى قويۇپ، يالىڭاچ قېچىپ كەتتى.

ئەيسا مەسھەننىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭىشىدە سوتلىنىشى

⁵³ ئۇلار ئەيسانى ئۇلۇغ كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ھەممە باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ۋە كاتىپلار ئۇ يەردە جەم بولۇشتى. ⁵⁴ پېتروس يىراقتىن ئۇلۇغ كاھىننىڭ ھويلىسىنىڭ سەھنىسىگە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ، خىزمەتكارلارنىڭ ئارىسىدا ئوت يورۇقىدا ئوتسىنىپ ئولتۇردى. ⁵⁵ باش كاھىنلار ۋە ئالىي كېڭەشنىڭ ھەممىسى ئەيسانىڭ ئۈستىدىن ئۇنى

ئۆلتۈرگىلى گۇۋاھلىق ئىزدەيتتى، ئەمما تاپمىدى. ⁵⁶ چۈنكى تولا كىشى ئۇنىڭ ئۈستىدىن يالغان گۇۋاھلىق بەردى، لېكىن گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە توغرا كەلمەيتتى.

⁵⁷ بىرنەچچىسى قوپۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ ئېيتتى: ⁵⁸ «قول بىلەن ياسالغان بۇ بەيتنى يىقتىپ، قول بىلەن ياسالمىغان باشقىسىنى ئۈچ كۈندە ياسايمەن» دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلىدۇق». ⁵⁹ بۇنىڭدا ھەم گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە توغرا كەلمىدى.

⁶⁰ ئاندىن ئۇلۇغ كاھىن ئوتتۇرىدا قوپۇپ، ئەيسادىن سوراپ ئېيتتى: «ھېچ جاۋاب بەرمەسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن نېمە گۇۋاھلىق بېرىدۇ؟» ⁶¹ لېكىن ئۇ شۇك نۇرۇپ ھېچ جاۋاب بەرمىدى. ئۇلۇغ كاھىن يەنە ئۇنىڭدىن سوراپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سەن مەسھ ئىبن ئال-مۇبارەكمۇسەن؟» ⁶² ئەيسا ئېيتتى: «مەندۇرمەن ۋە ئىبن ئال-ئىنسان قۇدرەت بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئاسماننىڭ بۇلۇتلىرىدا كېلىدىغىنىنى كۆرىسەن». ⁶³ ئۇ ۋاقىت ئۇلۇغ كاھىن كىيىمنى يىرتىپ ئېيتتى: «گۇۋاھلارغا يەنە نېمە ھاجىتىمىز بار؟» ⁶⁴ كۆپۈر ئېيتقىنىنى ئاڭلىدىڭلار. سىلەرگە قانداق كۆرۈنىدۇ؟» ئاندىن ھەممىسى: «ئۇ ئۆلۈمگە لايىقتۇر» دەپ ھۆكۈم قىلىشتى. ⁶⁵ بەزىلىرى قوپۇپ، ئۇنىڭغا تۈكۈرۈپ، يۈزىنى يېپىپ مۇشت ئۇرۇپ: «پەيغەمبەرلىك قىلغىن» دەپ ئۇنىڭغا ئېيتىشتى. خىزمەتكارلارمۇ ئۇنى كاپاتلىغىلى تۇردى.

پېتىرۇس ئەيسا مەسھنى ئىنكار قىلىدۇ

⁶⁶ پېتىرۇس تۆۋەن ھويلىدا تۇرغاندا ئۇلۇغ كاھىننىڭ دېدەكلىرىدىن بىرى كېلىپ، ⁶⁷ پېتىرۇسنىڭ ئوتسىنىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا قاراپ ئېيتتى: «سەن ھەم نازارەتلىك ئەيسا بىلەن ئىدىڭ». ⁶⁸ ئەمما ئۇ تېنىپ: «سېنىڭ نېمە دېگىنىڭنى بىلمەيمەن، ھەم ئوقۇمايمەن» دەپ دالانغا چىقتى. شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. ⁶⁹ دېدەك ئۇنى يەنە كۆرۈپ، ئاندا تۇرغانلارغا: «بۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ بىرىدۇر» دەپ ئېيتقىلى تۇردى. ⁷⁰ ئەمما ئۇ يەنە تاندى. ئاز مۇددەتتىن كېيىن ئاندا تۇرغانلار پېتىرۇسقا يەنە ئېيتىشتى: «شەكسىزكى سەن ئۇلاردىن بىرىدۇرسەن، چۈنكى سەن ھەم گالىلىيەلىكتۇرسەن». ⁷¹ لېكىن ئۇ ئۆزى: «سىلەر ئېيتقان ئادەمنى تونۇمايمەن» دەپ ئۆز-ئۆزىگە لەنەت ئوقۇپ قەسەم قىلغىلى تۇردى. ⁷² دەرھال خوراز ئىككىنچى مەرتىۋە چىللىدى. پېتىرۇس ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا: < خوراز ئىككى مەرتىۋە چىللىماستىن ئىلگىرى مېنى ئۈچ مەرتىۋە ئىنكار قىلسەن > دېگەن سۆزىنى يادىغا كەلتۈردى ۋە ئۇ يىغلاپ كەتتى.

ۋالىي پىلاتۇس ئەيسا مەسھنى سوراق قىلىدۇ

15 ¹ دەرھال ئەتىگەندە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللار ۋە كاتىپلار ۋە ئالىي كېڭەشنىڭ ھەممىسى مەسلىھەتنى تايىن قىلغاندىن كېيىن ئەيسانى باغلاپ، ئېلىپ بېرىپ پىلاتۇسقا تاپشۇردى. ² پىلاتۇس: «سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھمۇسەن؟» دەپ ئۇنىڭدىن

سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا ئېيتتى: «سەن ئۆزۈڭ ئېيتسەن». ³ باش كاھىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن تولا شىكايەت قىلىشتى. ⁴ پىلاتۇس يەنە ئۇنىڭدىن سوراپ ئېيتتى: «ھېچ جاۋاب بەرمەمسەن؟ مانا ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن شۇنچە تولا شىكايەت قىلىدۇ». ⁵ ئەمما ئەيسا يەنە ھېچ جاۋاب بەرمىدى شۇنداقكى، پىلاتۇس ئەجەبلەندى.

ئەيسا مەسھ ۋە باراباس

⁶ ئۇ ئۆزى ھېيتتا زىنداندىكىلەردىن بىرىنى، ئۇلار ھەركىمنى تىلسە، ئازاد قىلىپ بېرەتتى. ⁷ قوزغىلاڭدا قاتىللىق قىلغان توپىلاڭچىلار بىلەن بىللە باغاقلىق باراباس دېگەن بىر ئادەم بار ئىدى. ⁸ خەلق قوپۇپ، ۋالىي ئىلگىرى ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى ئۇنىڭدىن تىلگىلى تۇردى. ⁹ پىلانۇس جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى سىلەرگە ئازاد قىلىشنى خالايسىلەرمۇ؟» ¹⁰ چۈنكى ئۇ باش كاھىنلار ھەسەتتىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگىنىنى بىلەتتى. ¹¹ ئەمما باش كاھىنلار باراباسنىڭ ئازاد قىلىپ، ئۇلارغا بېرىشنى تىلگىلى خەلقنى قىزىقتۇردى. ¹² پىلاتۇس يەنە جاۋاب بېرىپ ئۇلارغا ئېيتتى: «ئۇنداق بولسا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى دېگىنىڭلارغا نېمە قىلىشنى خالايسىلەر؟» ¹³ ئۇلار يەنە قىچقىرىشىپ ئېيتىشتى: «ئۇنى كرېستكە تارتقىن!» ¹⁴ ئاندىن پىلانۇس ئۇلارغا ئېيتتى: «نېمە يامانلىق قىلىپتۇ؟» لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قاتتىق: «ئۇنى كرېستكە تارتقىن!» دەپ توۋلاشتى. ¹⁵ پىلاتۇس خەلقنى خۇش قىلغىلى خالاپ باراباسنى ئۇلارغا ئازاد قىلىپ بەردى، ئەمما ئەيسانى قامچىلىتىپ، كرېستكە تارتقىلى تاپشۇردى.

پىلاتۇسنىڭ سىپاھلىرى ئەيسا مەسھنى مەسخىرە قىلىدۇ

¹⁶ سىپاھلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئوردىدىكى ئىدارە سەھنىسىگە كىرگۈزۈپ، پۈتۈن سىپاھلارنىڭ توپىنى يىغدى. ¹⁷ ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا بىر قىزىل لىباس كىيىدۈرۈپ، تىكەندىن بىر تاج ئۆرۈپ ئۇنىڭ بېشىغا قويدى. ¹⁸ ئۇلار ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى قويۇپ: «ياشسۇن، ئەي يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ، ¹⁹ ئۇنىڭ بېشىغا قومۇش بىلەن ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۈكۈرۈپ، تىز پۈكۈپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى. ²⁰ ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلغاندىن كېيىن، قىزىل لىباسنى سالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۆز كىيىمىنى كىيىدۈرۈپ، ئۇنى كرېستكە تارتقىلى چىقاردى.

ئەيسا مەسھنىڭ كرېستكە مىخلىنىشى

²¹ ئۇلار سەھرادىن كېلىپ ئۆتۈپ بارغان بىر كىشىنى، يەنى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ ئاتىسى كىرىنەلىك سىموني ئۇنىڭ كرېستىنى كۆتۈرگىلى زورلىدى. ²² ئۇلار ئۇنى گولگوتا يەرگە،

يەنى «باش سۆڭىكى» جايغا ئېلىپ باردى. ²³ ئۇلار ئۇنىڭغا مۇرمەككى بىلەن ئىلەشتۈرۈلگەن شاراۋ تەڭلىدى، لېكىن ئۇ ئالغىلى ئۇنىمىدى. ²⁴ ئۇلار ئۇنى كرىستكە تارتىپ، لىباسنىڭ ئۈستىگە ھەربىرىنىڭ نېمە ئېلىشىغا چەك تاشلاپ، تەقسىم قىلدى. ²⁵ ئۇلار ئۇنى كرىستكە تارتقان ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. ²⁶ ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ئەرز: «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئۇنىڭ ئۈستىدە پۈتۈلگەندى. ²⁷ ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن ئىككى بۇلاڭچىنى، بىرىنى ئوڭ يېنىدا ۋە يەنە بىرىنى سول يېنىدا كرىستكە تارتتى. ²⁸ ئۆتۈپ تۇرغانلار ئۇنىڭغا دەشەنەم بېرىپ، باشلىرىنى لىڭشىتىپ ئېيتىشتى:

²⁹ «ھە، ئەي بەيتىنى يىقىتىپ ئۈچ كۈندە ياسىغۇچى! ³⁰ ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كرىستتىن چۈشكىن». ³¹ شۇنداق باش كاھىنلار كاتىپلار بىلەن ھەم ئۇنى مەسخىرە قىلىشىپ ئېيتىشتى: «باشقىلارنى قۇتقۇزدى، ئۆزىنى قۇتقۇزالمىدۇ. ³² ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى مەسھ ئەمدى كرىستتىن چۈشسۇن ۋە بىز كۆرۈپ ئىشىنىۋاتىمىز» دېيىشتى. ئۇنىڭ بىلەن كرىستكە تارتىلغانلار ھەم ئۇنىڭغا ھاقارەت قىلدى.

ئەيسا مەسھنىڭ ئۆلۈمى

³³ ئالتىنچى سائەتتىن باشلاپ توققۇزىنچى سائەتكىچە ھەممە يەر يۈزىدە قاراڭغۇلۇق بولدى. ³⁴ توققۇزىنچى سائەتتە ئەيسا ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ ئېيتتى: «ئېلى، ئېلى، لەما شەۋاقتانى». يەنى «ئەي خۇدايىم، ئەي خۇدايىم، نېمە ئۈچۈن مېنى تاشلىدىڭ؟» ³⁵ ئاندا تۇرغانلارنىڭ بەزىسى بۇنى ئاڭلاپ: «مانا ئېلىياسنى قىچقىرىدۇ» دەپ ئېيتتى. ³⁶ شۇندا بىرى يۈگۈرۈپ، بىر بۇلۇتنى سىرىكىگە چىلاپ بىر قومۇشقا قاداڭ ئۇنىڭغا ئىچىرىپ ئېيتتى: «ئۇنى قويۇڭلار! كۆرەيلى! ئېلىياس ئۇنى چۈشۈرگىلى كېلەرمىكەن؟» ³⁷ ئەيسا ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن قىچقىرىپ روھنى تاپشۇردى. ³⁸ ئۇ ۋاقىت بەيتىنىڭ پەردىسى تۆپىسىدىن تېگىگىچە يىرتىلىپ، ئىككى پارە بولدى. ³⁹ ئەيسانىڭ ئۇتۇرىدا تۇرغان ئەسكەر يۈزبېشى ئۇنىڭ روھنى شۇنداق تاپشۇرغىنىنى كۆرگەندە ئېيتتى: «ھەقىقەتەن بۇ ئادەم بىر تەڭرىنىڭ ئوغلى ئىدى». ⁴⁰ يىراقتىن قاراپ تۇرغان خوتۇنلار بار ئىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماگدالالىك مەريەم ۋە كىچىك ياقۇبىنىڭ ۋە يوسىنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومە بار ئىدى. ⁴¹ ئەيسا گاللىيەدە ئىكەنلىكىدە ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ خىزمەت قىلىۋاتقانىدى. ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا چىققان باشقا تولا خوتۇنلار ھەم بار ئىدى.

ئەيسا مەسھ قەبرىگە قويۇلدى

⁴² تەييارلىق كۈنى، يەنى شابات كۈنىدىن ئىلگىرىكى كۈنى ئىدى ۋە ئاخشام بولغاندا ⁴³ ئالىي كېڭەشتىكى مۆنۈەر بىر مەسلىھەتچى ئۆزى ھەم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مۇنتەزىر تۇرغان

ئاراماتىيالىق يۈسۈپ دېگەن بىر كىشى كېلىپ، جۈرئەت قىلىپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئەيسانىڭ بەدىنىنى تىلىدى. ⁴⁴ پىلاتۇس ئۇنىڭ شۇنداق پات ئۆلگىنىگە ھەيران بولۇپ، ئەسكەر يۈزبېشىنى قىچقىرىپ: «ئۇنىڭ ئۆلگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ؟» دەپ ئۇنىڭدىن سورىدى. ⁴⁵ ئەسكەر يۈزبېشىدىن قانداق ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغاندا بەدەننى يۈسۈپكە بەردى. ⁴⁶ ئۇ نەپىس كاناپ رەخت سېتىۋېلىپ، ئۇنى چۈشۈرۈپ كاناپ رەخت بىلەن كېپەنلەپ، ئۇنى قورام تاشتىن ئويۇلغان بىر قەبرىگە قويۇپ، قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى يۈمىلىتىپ قويدى. ⁴⁷ ماگدالالىك مەريەم ۋە يوسىنىڭ ئانىسى مەريەم ئۇنىڭ نە يەردە قويۇلغىنىغا قاراپ تۇردى.

ئەيسا مەسھنىڭ تىرىلىشى

16 ¹ شابات كۈنى ئۆتكەندىن كېيىن ماگدالالىك مەريەم ۋە ياقۇبىنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومە ئەتىرلەر سېتىۋېلىپ، ئۇنى ياغلىغىلى كەلدى. ² ھەپتىنىڭ ئاۋۋالقى كۈنىدە تولا سەھەر ۋاقىت كۈن چىققىنىدا قەبرىگە بېرىپ، ³ ئۆز ئارىلىرىدا: «بىزگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىن تاشنى كىم يۈمىلىتىپ بېرىدۇ؟» دەپ ئېيتىشتى. ⁴ ئەمما ئۇلار قاراپ باقسا، تاش يۈمىلىتىپ ئېتىلغان تۇرىدۇ. ئۇ بولسا تولا يوغان ئىدى. ⁵ ئۇلار قەبرىگە كىرىپ كۆرۈپ قارىسا، ئۇزۇن ئاق كىيىم كىيگەن بىر يىگىت ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرىدۇ. ئۇلار دەھشەتكە چۈشتى. ⁶ ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «قورقماڭلار، كرىستكە تارتىلغان نازارەتلىك ئەيسانى ئىزدەيسىلەر. ئۇ تىرىلىپ قوپۇرۇلدى. ئۇ مۇندا ئەمەس. مانا ئۇلار ئۇنى قويغان يەر شۇدۇر. ⁷ لېكىن بېرىپ، ئۇنىڭ شاگىرتلىرىغا ۋە پېترۇسقا ئېيتىڭلاركى: > ئۇ سىلەردىن ئىلگىرى گاللىيەگە بارىدۇ. ئۆزى سىلەرگە ئېيتقاندەك ئۇنى ئاندا كۆرىسىلەر». ⁸ ئۇلار چىقىپ، قەبرىدىن قېچىپ كەتتى. چۈنكى قورقۇنچ ۋە ھەيرەت ئۇلارنى باسقانىدى ۋە تولا قورققىنى ئۈچۈن ھېچكىمگە بىر نېمە دېمىدى.

ئەيسا مەسھنىڭ شاگىرتلىرىغا كۆرۈنۈشى

⁹ ھەپتىنىڭ ئاۋۋالقى كۈنى ئەتىگەندە ئەيسا تىرىلىپ قوپقاندىن كېيىن ئۇ ئۆزى ئۇنىڭدىن يەتتە يامان روھ چىقارغان ماگدالالىك مەريەمگە ئاۋۋال كۆرۈندى. ¹⁰ ئۇ بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن ئىلگىرى بولۇپ ئەمدى مائەم تۇتۇپ يىغلىغانلارغا خەۋەر بەردى. ¹¹ ئەمما بۇلار ئۇنىڭ تىرىك بولۇپ، مەريەمگە كۆرۈنگىنىنى ئاڭلىغاندا ئىشەنمىدى. ¹² ئاندىن كېيىن سەھراغا كېتىپ بارغان ئىككىسىگە باشقا بىر سۈرەتتە كۆرۈندى. ¹³ ئۇلار بېرىپ قالغانلارغا خەۋەر بەردى، ئەمما ئۇلار بۇلارغا ھەم ئىشەنمىدى.

ئىنجىلنى پۈتۈن دۇنيادا ۋەز ئېيتىش توغرىسىدىكى بۇيرۇق

¹⁴ ئاخىرى ئون بىرلەرگە ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا كۆرۈنۈپ، ئۇلارنىڭ ئىمانسىزلىقى ۋە كۆڭۈل قاتتىقلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى ئەيىبلىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ تىرىلىپ قوپقىنىنى كۆرگەنلەرگە ئىشەنمىگەنىدى. ¹⁵ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «بارچە دۇنياغا بېرىپ، ھەممە مەخلۇقاتقا ئىنجىلنى ۋەز ئېيتىڭلار. ¹⁶ ئىشىنىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان ئادەم نىجات تاپىدۇ، ئەمما كىمكى ئىشەنمىسە، ھۆكۈم قىلىنىدۇ. ¹⁷ ئىشەنگەنلەرگە ئۇشبۇ ئالامەتلەر ئەگىشىدۇ، يەنى: ئۇلار مېنىڭ ئىسمىم بىلەن يامان روھلارنى چىقىرىدۇ ۋە يېڭى تىللار بىلەن سۆزلىشىدۇ. ¹⁸ ئۇلار يىلانلارنى كۆتۈرىدۇ ۋە ئەگەر ئۆلتۈرىدىغان زەھەر ئىچسە، ئۇلارغا ھېچ زەرەر قىلمايدۇ. قوللارنى كېسەللەرنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ ۋە ئۇلار ساقىيىدۇ.»

ئەيسا مەسىھنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشى

¹⁹ خۇداۋەندە ئۇلارغا سۆز قىلغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. ²⁰ لېكىن ئۇلار چىقىپ، ھەر يەردە ۋەز ئېيتىپ يۈردى ۋە خۇداۋەندە ئۇلار بىلەن بىللە ئىشلەپ، ئەگەشكەن ئالامەتلەر بىلەن سۆزنى تەستىقلىدى.